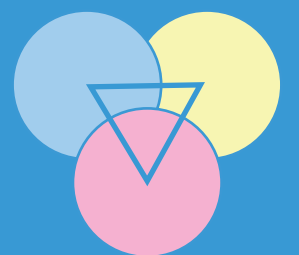

PORTFOLIO

ATELIÉR TREVISAN/SKLENÁŘ
MARKÉTA JAHODÁŘOVÁ

TEREZÍN TŘI ŘEKY, JEDNA VODA

PĚŠÍ OKRUHY PODÉL OHŘE, STARÉ OHŘE A LABE - PROPOJENÍ TEREZÍNA, LITOMĚŘIC A ČESKÝCH KOPIST

15120 - Ústav krajinářské architektury
AI VM - Krajinářský ateliér velkých měřítek
ZS 2020/21

FAKULTA
ARCHITEKTURY
ČVUT V PRAZE

zadání ateliéru	1
úvod	
Terezín	2
Liotměřice	3
České Kopisty	4

ANALÝZY

historický vývoj říčního koryta	7
historie Terezína	10
současný stav	12
památková péče	19
vegetace	20
land cover - pokryv území	21
záplavová území	22
říční niva	23
lodní doprava	24
porovnání řek	25
hodnoty a problémy	26
SWOT	29

KONCEPT OKRUHŮ

koncept okruhů	31
Terezínský okruh	33
Litoměřický okruh	35
Českokopistický okruh	37
návrh povrchů a vegetace	38
návrh přístaviště	40
porovnání okruhů	41
značení	42
vybraná stanoviště	43

NÁVRH DETAILU

umístění detailu	50
situace 1:1000	52
situace 1:200	53
řezy 1:200	54
konstrukce lávky	56
kukátko	57
axonometrie	58
model	59

zdroje	60
--------	----

Zadáním ateliéru Trevisan/Sklenář bylo pro zimní semestr 2020/21 město Terezín. Na výběr bylo z různých zadaných témat nebo si každý mohl vybrat své vlastní zadání. Na začátku semestru jsme ve skupinách zpracovali šest témat týkajících se Terezína - historie, krajinný kontext, současný stav, lidé, vojenská terminologie a informační systém města. Dále každý samostatně zpracoval analýzy potřebné pro své řešené území. Poté již každý pracoval na svém vlastním návrhu. V mém případě jsem nejprve vytvořila koncept okruhů a později se zabírala návrhem mnou vybraného detailu.

ZADÁNÍ ATELIÉRU

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Malé pevnostní město Terežín se nachází kousek od Litoměřic a asi 60 km severně od Prahy. Řeka Ohře město rozděljuje na Malou a Velkou pevnost. Terežín dnes bývá často spojován s druhou světovou válkou, kdy zde bylo židovské ghetto, a proto je taky velice vyhledávaným místem nejen pro české ale i německé turisty. V Terežíně ale najdete i mnohem víc než kus historie. Mluvím hlavně o nádherné okolní krajině, která je nezastavěná a tím je opravdu unikátní.

20 km

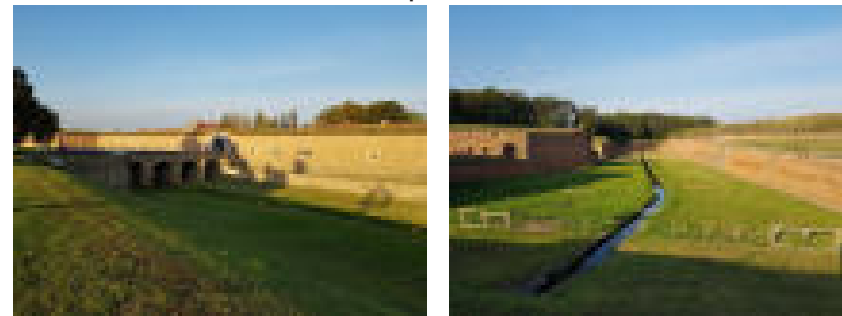

Status: město
Katastrální území: Terežín
Pověřená obec: Litoměřice
Okres: Litoměřice
Kraj: Ústecký
Nadmořská výška: 150 m. n. m.
Rozloha: 13,52 km²
Počet obyvatel: 2899 (k r. 2020)

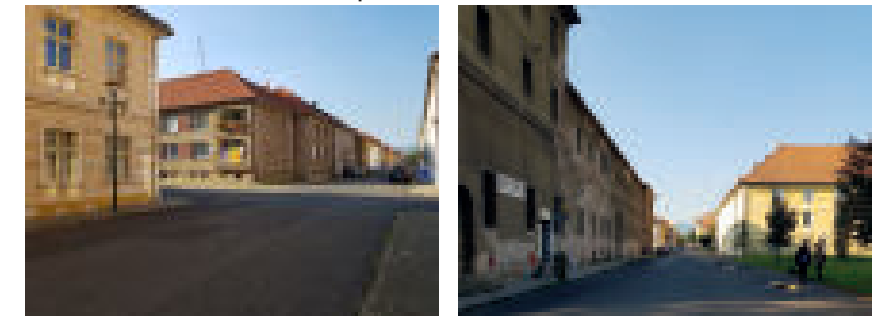

CO JE PRO TEREZÍN TYPICKÉ?

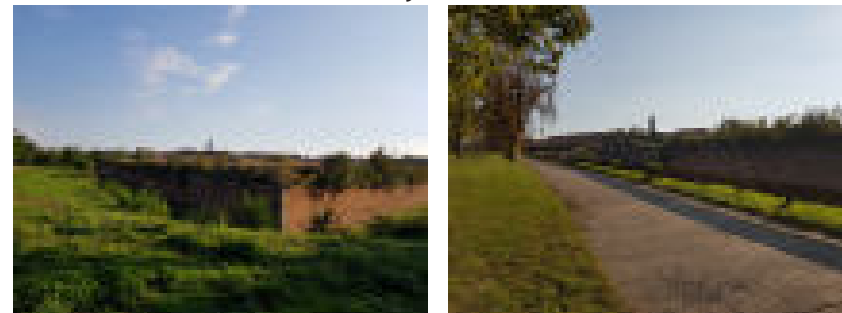
pevnost

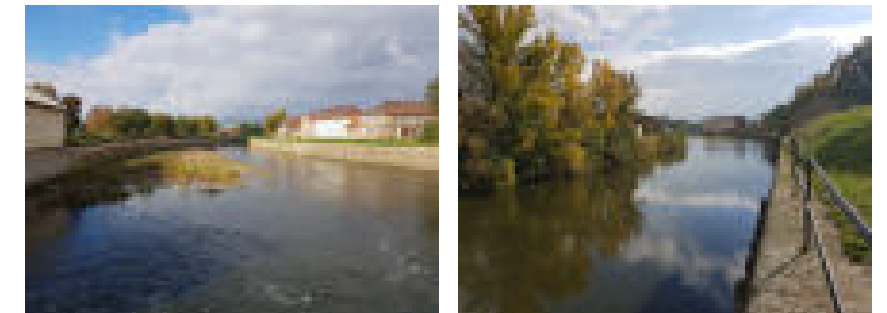
nízká pravoúhlá zástavba

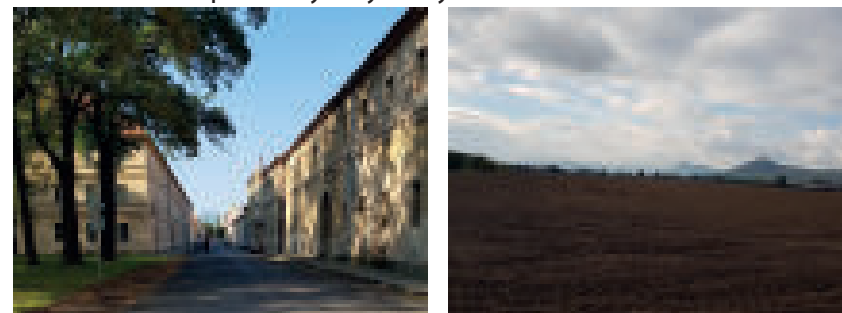
věž kostela jako orientační bod

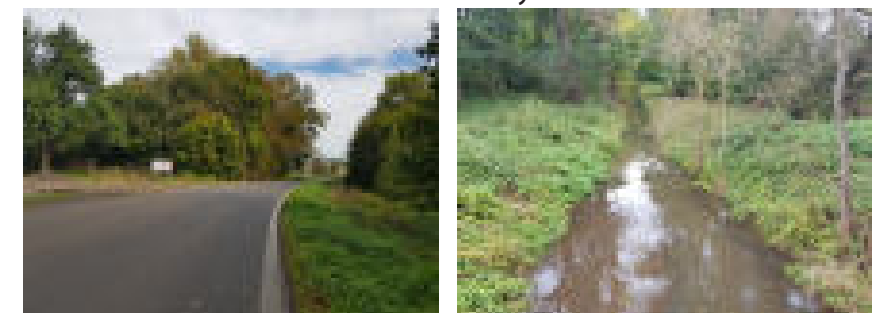
řeka

průhledy a výhledy na České středohoří

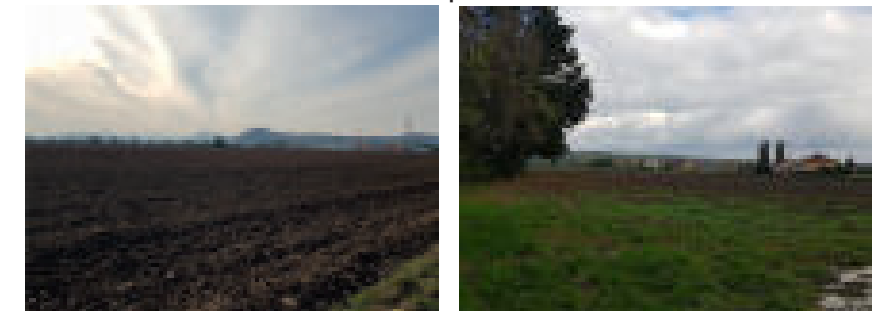
smíšené lesy

nezastavěná krajina

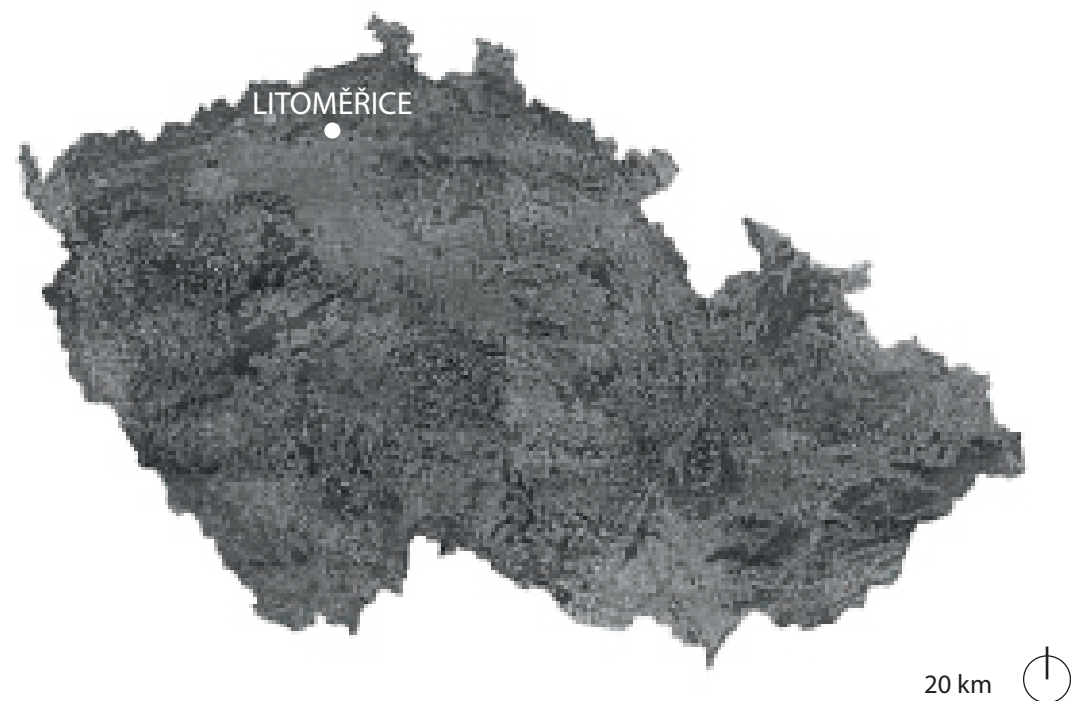
orná půda

TEREZÍN

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Město Litoměřice se nachází na soutoku Labe a Ohře na západním okraji Polabské nížiny. Díky své úrodné poloze jsou známé jako Zahrada Čech. Ve 13. století se město stalo královským. Mají dokonale chráněnou polohu díky Českému středohoří a Labi.

20 km

Status: město
Katastrální území: Litoměřice
Pověřená obec: Litoměřice
Okres: Litoměřice
Kraj: Ústecký
Nadmořská výška: 143 - 300 m. n. m.
Rozloha: 17,99 km²
Počet obyvatel: 23849 (k r. 2020)

CO JE PRO LITOMĚŘICE TYPICKÉ?

kostel

vrch Radobýl

foto: Natálie Orihelová

úrodná půda

soutok Ohře a Labe

LITOMĚŘICE

ZÁKLADNÍ INFORMACE

České Kopisty jsou malá vesnička, která je součástí Terezína. Nachází se zde první český camhill (hnutí provozující samozásobitelné biodynamické zemědělství, které se řídí zásadami antroposofie). Dále zde můžeme najít přírodní památku Mokřad pod Terezínskou pevností. Zajímavost je, že zde roste strom roku 2008.

20 km

Charakter: vesnice
Katastrální území: České Kopisty
Obec: Terezín
Okres: Litoměřice
Kraj: Ústecký
Nadmořská výška: 150 m. n. m.
Rozloha: 2,97 km²
Počet obyvatel: 520 (k r. 2011)

CO JE PRO ČESKÉ KOPISTY TYPICKÉ?

malebnost a nízká zástavba

zemědělská krajina

první český Camphill

Mokřad pod Terezínskou pevností

ČESKÉ KOPISTY

ANALÝZY

Müllerovo mapování
(1720)

I. vojenské mapování
(1764 - 1768)

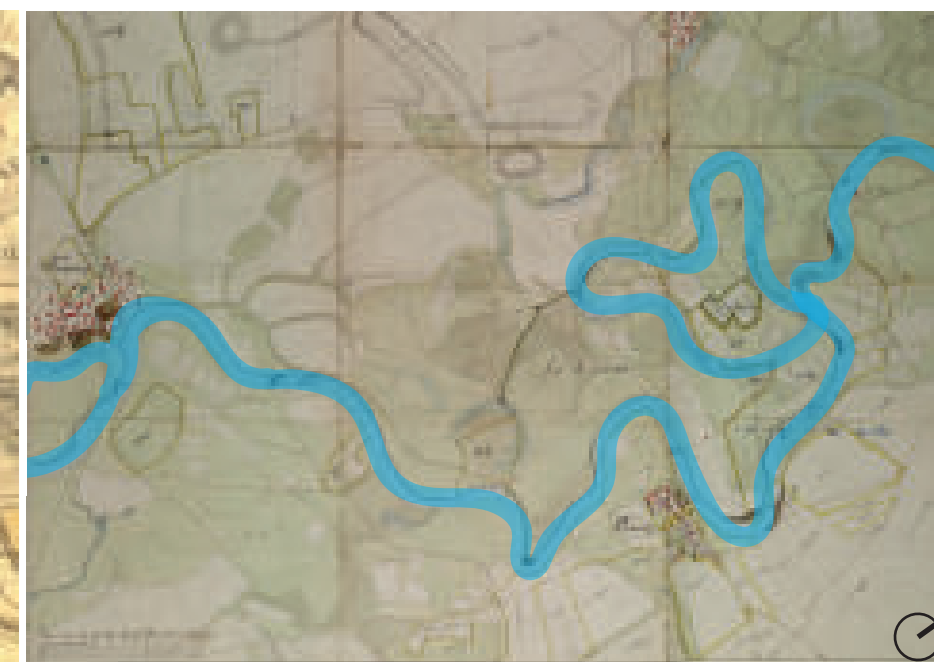
1780

Meandrující koryto původní (Staré) Ohře 60 let před založením pevnosti.

Mnohem více meandrující koryto původní (Staré) Ohře před založením pevnosti.

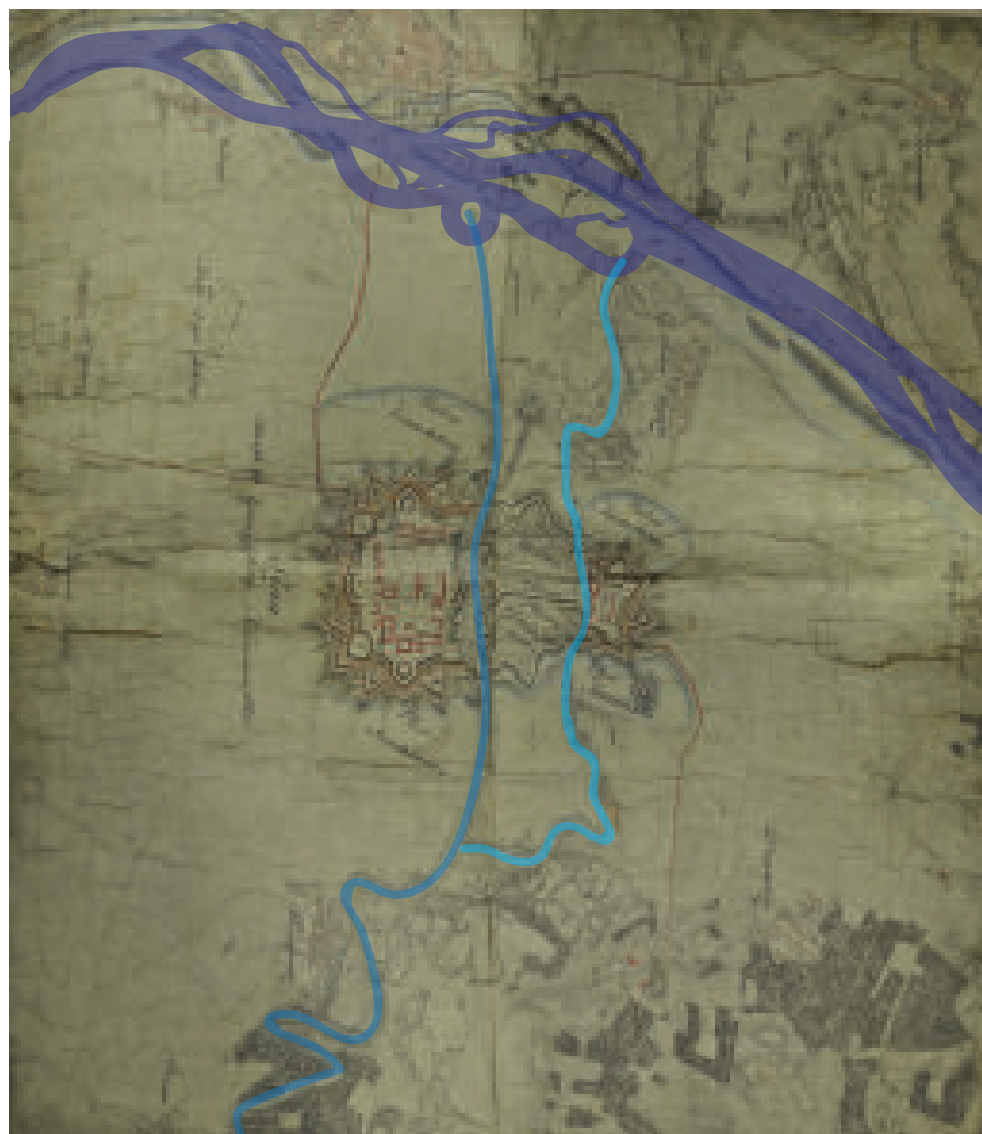

Nové meandrující rameno původní (Staré) Ohře na místě dnešní Malé pevnosti.

— Labe
— Stará Ohře

HISTORICKÝ VÝVOJ ŘÍČNÍHO KORYTA 1720 - 1780

1830

Původní tok Staré Ohře byl výrazně regulován, narovnan a nahrazen zcela novým korytem s pouze mírnými ohyby, které měly za úkol zakrýt budoucí hlavní most.

- Labe
- Stará Ohře
- Nová Ohře

II. vojenské mapování
(1836 - 1852)

Postupné rovnání Ohře v okolí Bohušovic nad Ohří.
Na Labi již není tolik říčních ostrůvků.

III. vojenské mapování
(1877-1880)

Koryto Nové Ohře zůstává neměnné, nemizí ani jeho mírné ohyby u hlavního mostu.

HISTORICKÝ VÝVOJ ŘÍČNÍHO KORYTA 1830 - 1880

1920 - 1935

Další rovnání Ohře v úseku mezi Terezínem a Bohušovicemi nad Ohří.

1954

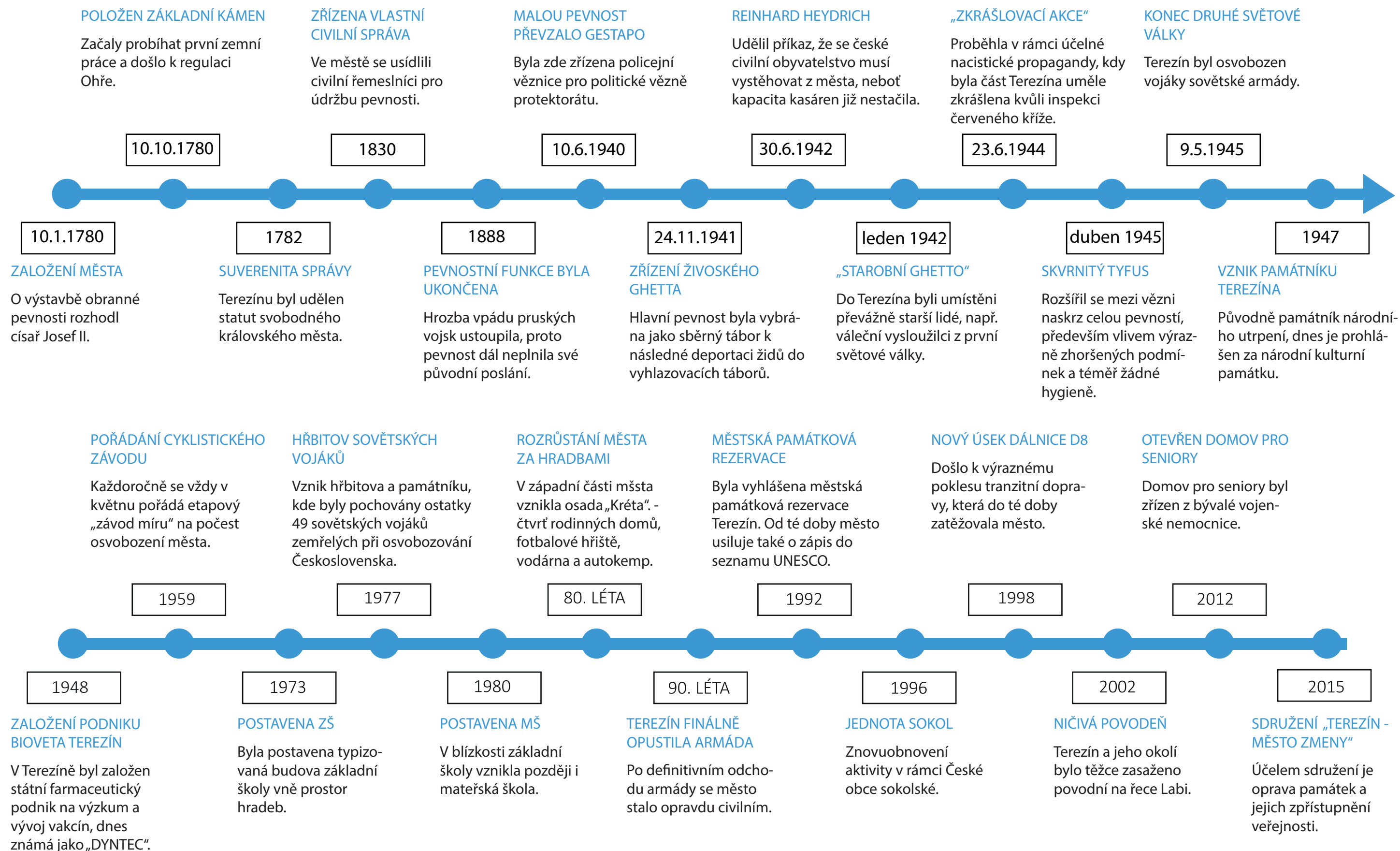
Koryto Staré Ohře není zarostlé. Také nejsou plně vyvinuta společenstva lužních lesů.

2020

Břehy Nové Ohře a bezprostřední okolí Staré Ohře jsou porostlé dřevinami, dochází k segmentaci zemědělské půdy

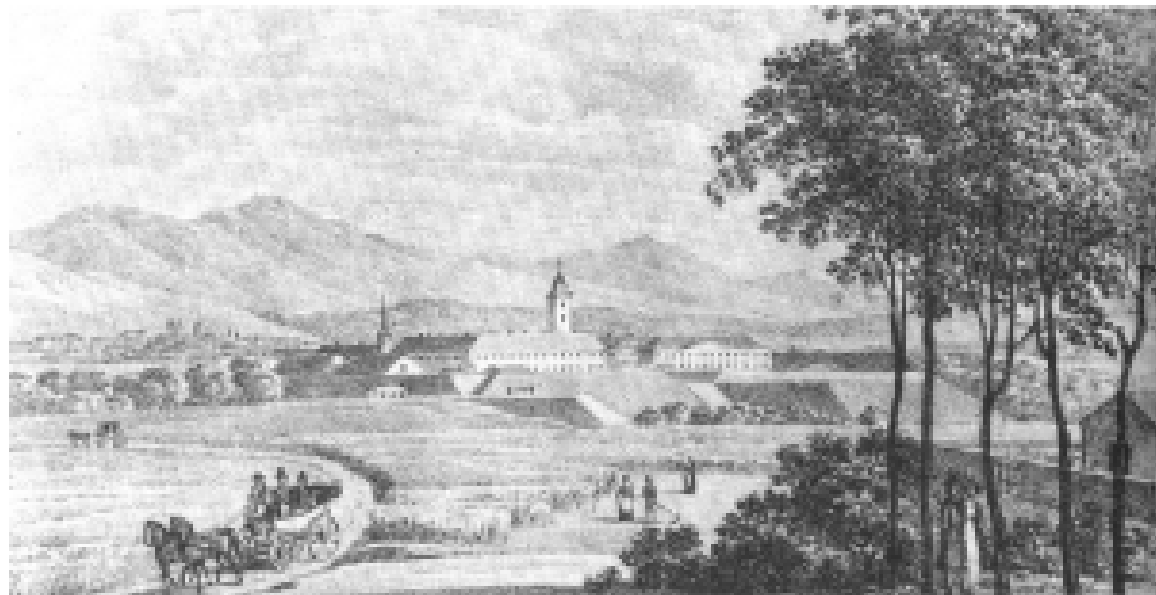
HISTORICKÝ VÝVOJ ŘÍČNÍHO KORYTA 1920 - 2020

HISTORIE TEREZÍNA - ČASOVÁ OSA

ZALOŽENÍ A POČÁTEK PEVNOSTI

- Terezín vznikl jako obranná vojenská pevnost
- o jeho založení rozhodl císař Josef II. - dne 10. ledna 1780
- název „Terezín“ je na počest matky Josefa II. - rakouské panovnice Marie Terezie
- pro pevnost byla vybrána lokalita v prostoru vesnic Německé Kopisty a Travčice nad Ohří - strategické místo soutoku řek Labe a Ohře
- jednalo se o místo, kudy hrozil vpád pruských vojsk, proto je pevnost zde
- účel pevnosti se proměnil ve spojení s okolnostmi druhé světové války
- v době protektorátu Čechy a Morava zde bylo zřízeno židovské ghetto (ve Velké pevnosti) a věznice gestapa (v Malé pevnosti)

dobová kresba pevnosti a okolí

KRAJINNÁ MORFOLOGIE

- pevnost se nachází na zcela rovinné ploše, což umožnilo postavit její ideální symetrický tvar
- unikátní jsou terénní modelace z vnější strany pevnosti, které zasahují do krajiny a dodnes zůstaly nezastavěné (proto jsou tolik cenné)
- ze severní strany se rozkládá České středohoří, a strategicky je pevnost umístěna tak, aby se na ni z těchto kopců již nedalo dostřelit

DŮLEŽITOST ŘEKY - VODY

- záhy po výstavbě pevnosti oblast postihla povodeň - poté byl tok řeky Ohře regulován
- pomocí stavidel bylo vodu možné využít k napuštění obranných vodních příkopů
- pevnost mohla kontrolovat hladinu vody a v případě potřeby zastavit nepřítele bylo možné způsobit pokles vody i o 1 metr

DOPRAVNÍ SPOJNICE

- Terezín byl dopravní spojnici mezi Prahou a Drážďanami - původně zde vedla císařská cesta
- tento tah byl jediným spojením mezi územím Rakousko-uherské monarchie (později Česka) a Sasku (později Německa)

HLAVNÍ ÚČEL PEVNOSTI

- kontrola okolního území
- umožnit přechod přes řeku
- dostatečná velikost pevnosti pro uskladnění munice a zásob
- tvořit dopravní spojnici mezi Prahou a Drážďanami

FUNKČNÍ USPOŘÁDÁNÍ HLAVNÍ PEVNOSTI

- sever - sklad munice
- jih - zásobování, pekárna
- východ - nemocnice, ošetrovny
- západ - zde se předpokládal útok

věž kostela jako orientační bod

HLAVNÍ ZNAKY TEREZÍNA

SYMETRIE

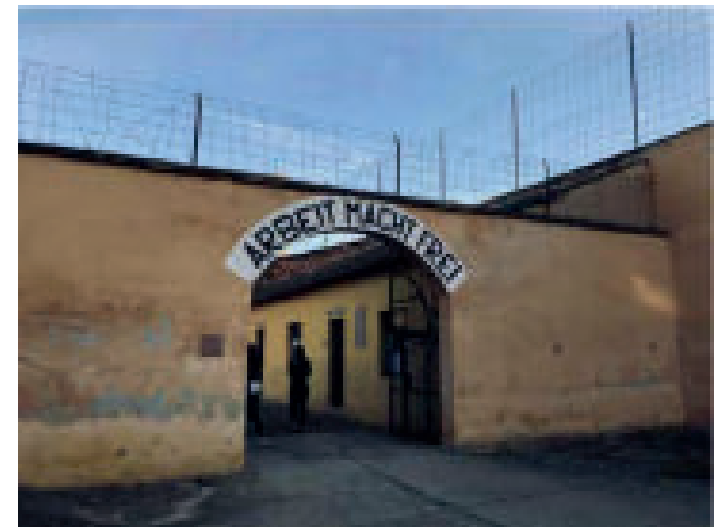
PRAVOÚHLIST

BLOKOVÁ
ZÁSTAVBA

TEREZÍN ZA DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

ZŘÍZENÍ VĚZNICE GESTAPA V MALÉ PEVNOSTI

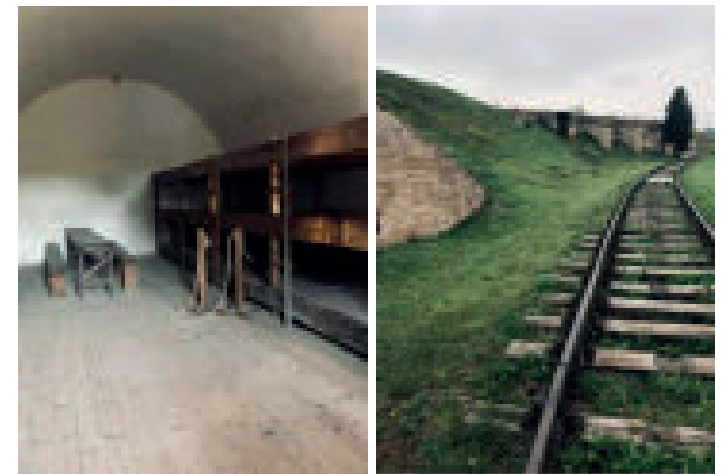
- od poloviny 19. století zde byli vězněni různí revolucionáři, odpůrci režimu
- po propuknutí druhé světové války přestaly stačit kapacity věznic v Praze (např. Pankrác)
- v červnu Malou pevnost převzalo pražské gestapo a zřídilo zde policejní věznici
- mnoho vězňů zde zemřelo vlivem velmi špatných hygienických podmínek, nedostatku stravy, následkem fyzického vyčerpání nebo podlehlí týrání ze strany vedení

brána na přijímací dvůr Malé pevnosti
„Arbeit macht frei“ = „Práce osvobozuje“

ZŘÍZENÍ ŽIDOVSKÉHO GHETTA VE VELKÉ PEVNOSTI

- v listopadu 1941 byl Terezín vybrán ke zřízení sběrného tábora pro židovské obyvatelstvo
- Proč byl vybrán Terezín?
 - ležel na hranicích Protektorátu Čechy a Morava a Německé říše
 - nacházel se nedaleko Bohušovic nad Ohří, jimiž procházela důležitá železniční trať (odtud lidé z Terezína nastupovali do transportů dál)
 - pevnostní valy znesnadňovaly případný útěk osob
 - město je symetrické, přehledné (rovné ulice umožňovaly dobrý přehled o dění)

uvnitř jedné z cel železniční vlečka do Bohušovic

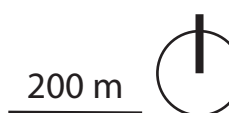
HISTORIE TEREZÍNA

	vodní plochy - řeky		směr toku
	silnice I. a II. třídy		parkoviště
	značená cyklostezka		zastávky linkového autobusu
	železniční trať		železniční stanice
	lodní doprava		přístaviště
	značená turistická stezka		turistické informační centrum
	naučná stezka		hranice katastru
	1 Litoměřická kotlina		3 Malá pevnost
	2 Velká pevnost		4 Retranchementy
	hranice řešeného území		

Naskrz Terežínem - okolo Malé pevnosti, přes náměstí, až k bývalé Litoměřické bráně - prochází silnice II. třídy, která dále pokračuje až do Litoměřic. Nachází se zde tři malá parkoviště, která v letních měsících nejsou dostačující, kvůli náporu turistů. Terežínem prochází významná cyklostezka EuroVelo 7, jejíž délka je přes 7 500 km a vede pře celou Evropu - z Norska až na Maltu. Je zde také zelená turistická trasa, která vede podél Ohře a dále přes promenádu po hradbách. Zde je také trasa naučné stezky vedoucí přes celé opevnění a kolem horního retranchementu.

Na Labi je říční doprava, tudíž se v Litoměřicích nachází přístaviště. Labe lemuje cyklostezka Labská, která vede, jak název napovídá, od pramene Labe v Krkonoších až po jeho ústí v Německu.

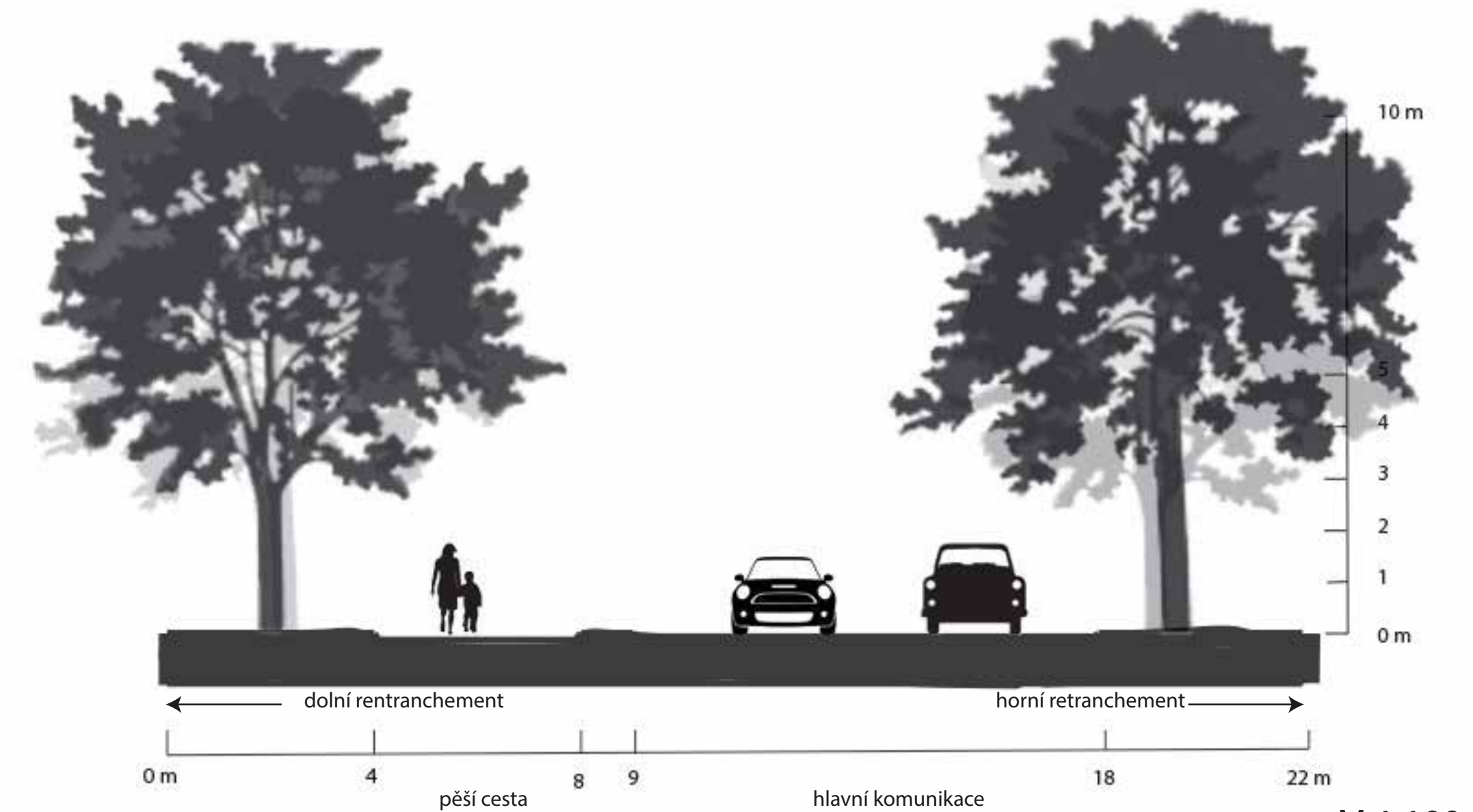
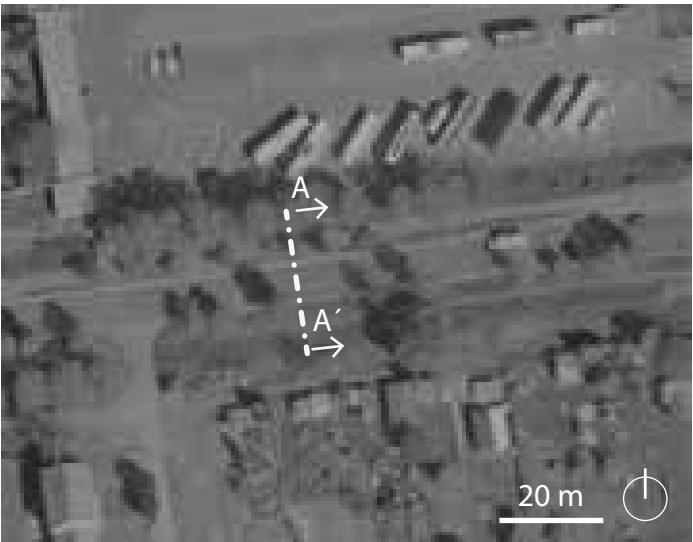
SOUČASNÝ STAV

- A - A' řez propojení Velké a malé pevnosti
- B - B' řez Starou Ohří
- C - C' řez břehu Labe
- D - D' řez Ohří
- E - E' řez částí procházející kolem opevnění

SOUČASNÝ STAV - ŘEZY

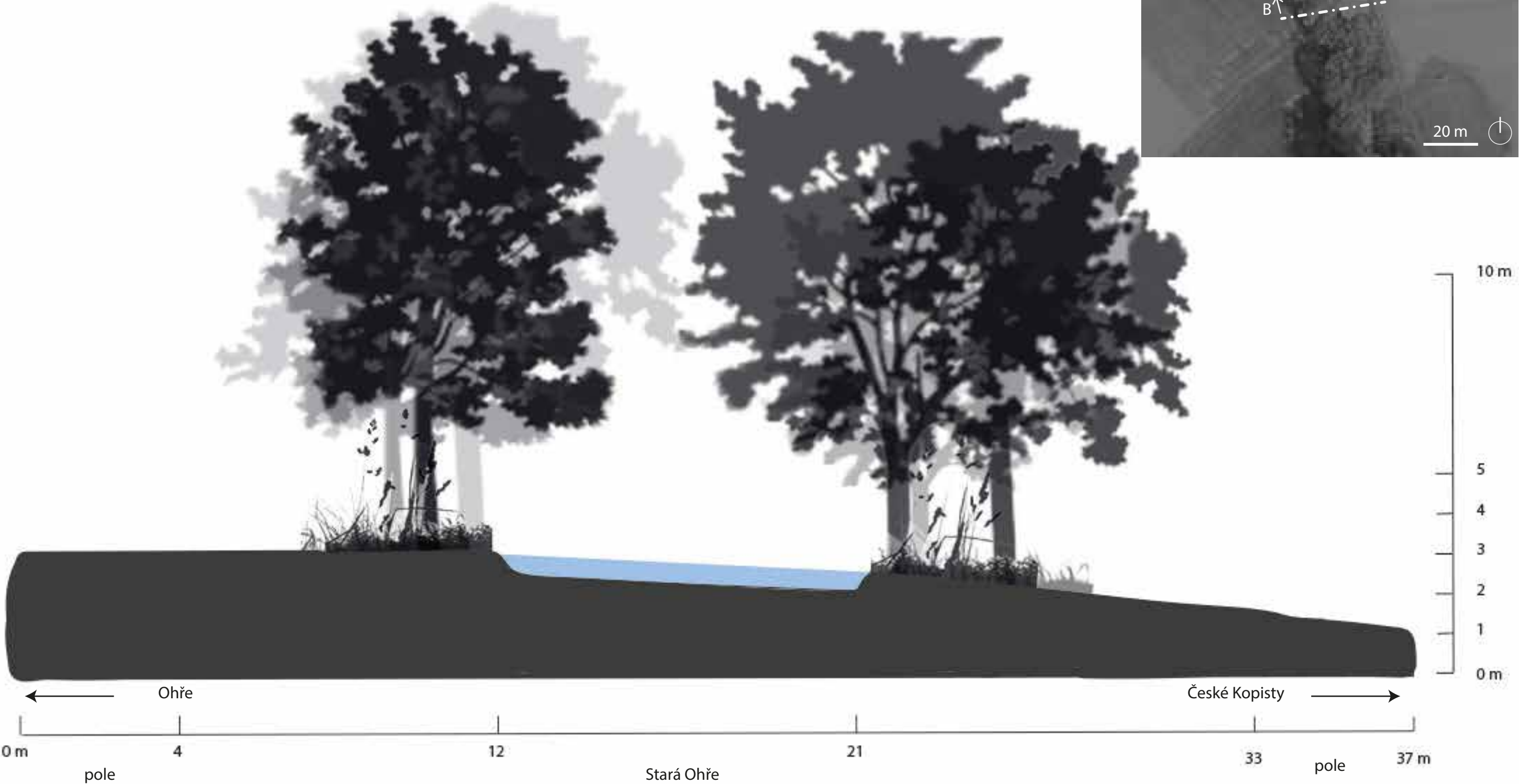
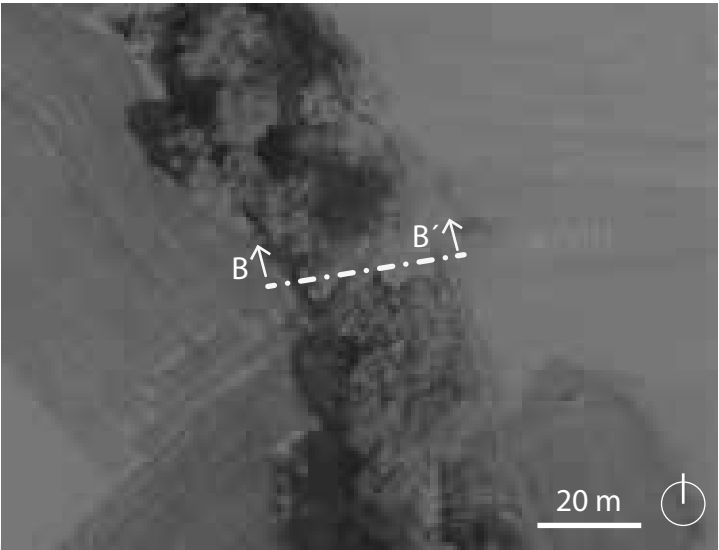
PROPOJENÍ VELKÉ A MALÉ PEVNOSTI

M 1:100

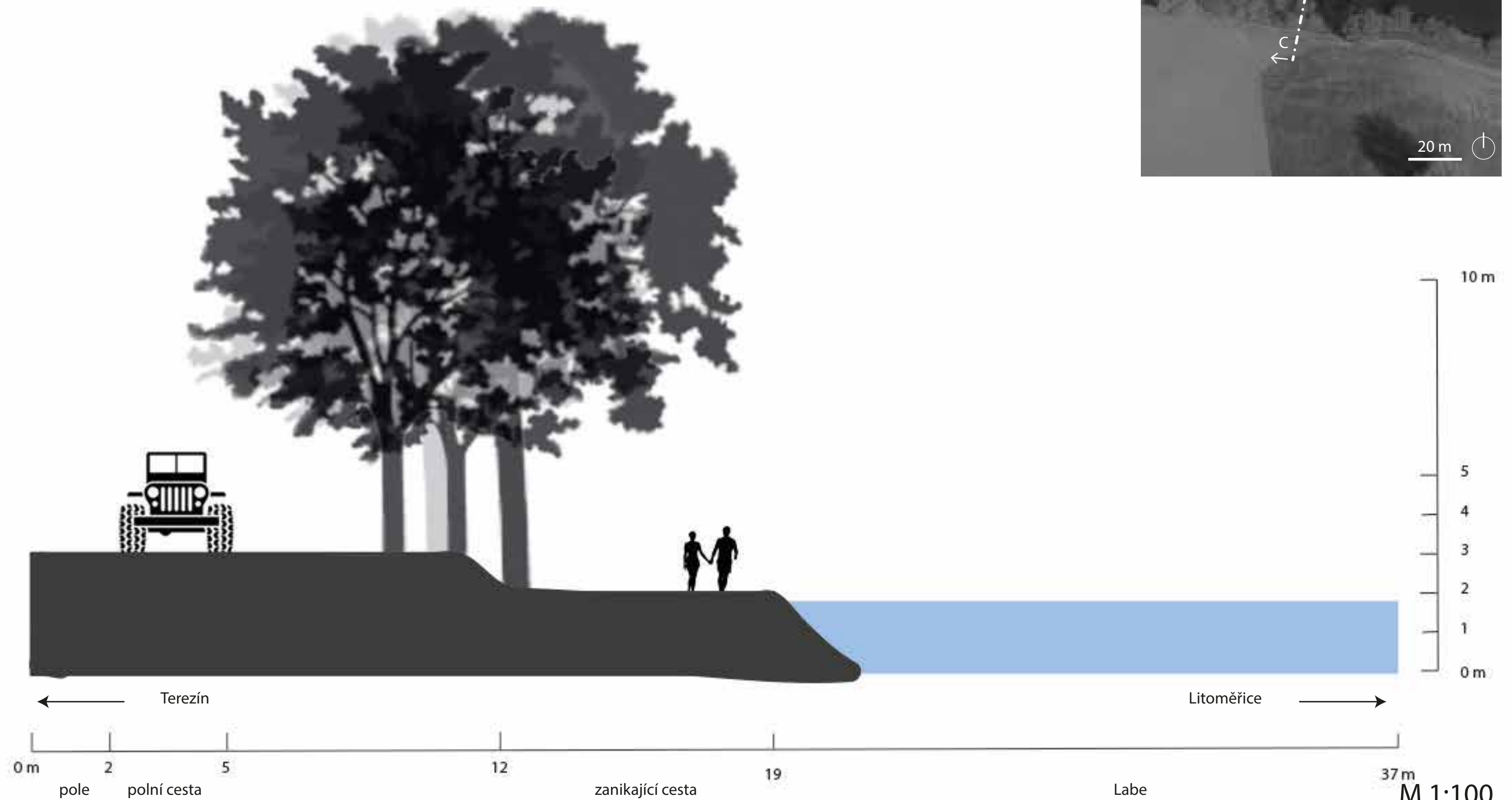
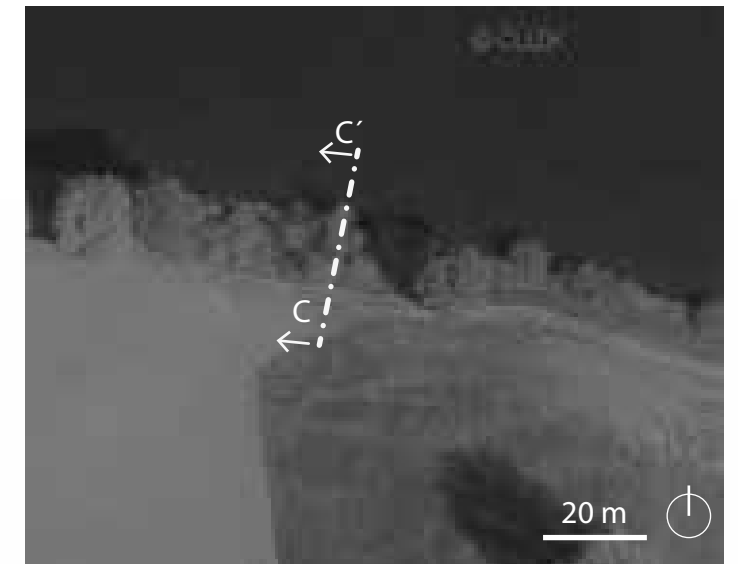
ŘEZ A - A'

STARÁ OHŘE

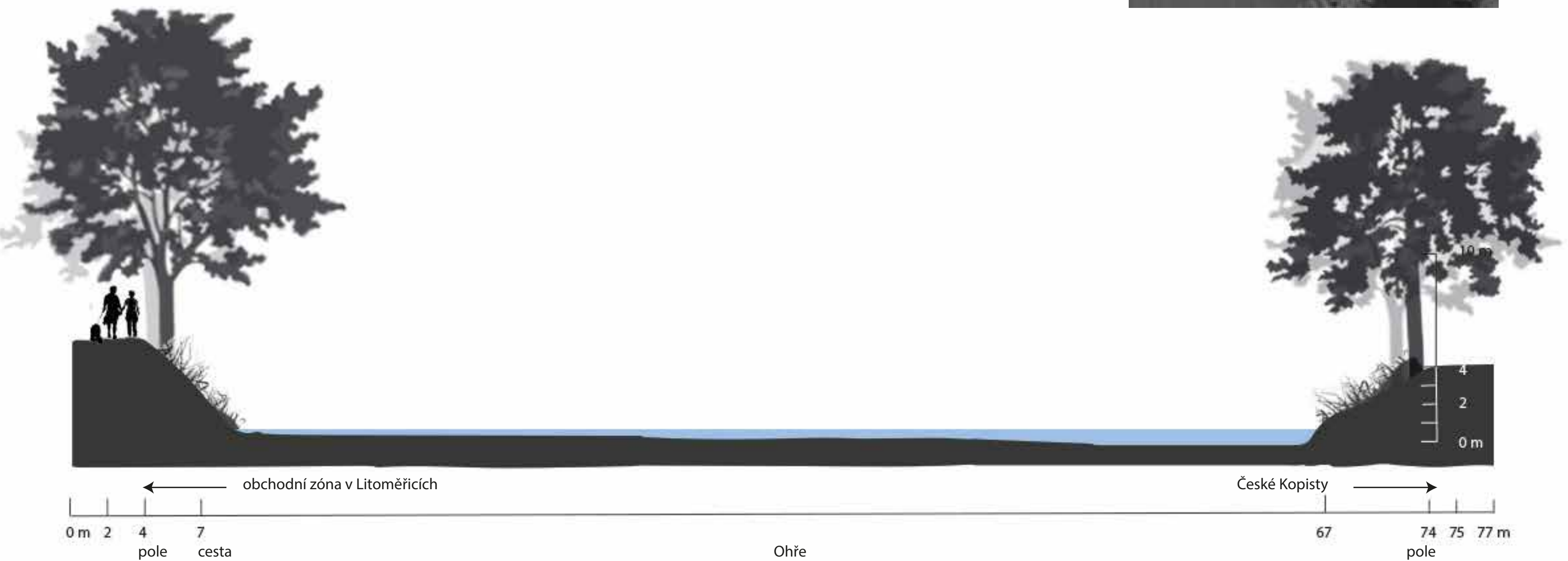
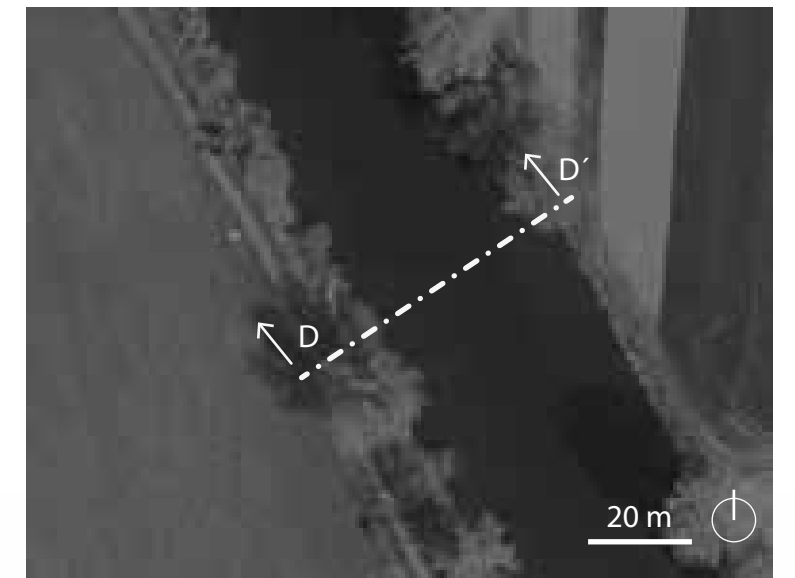
ŘEZ B - B'

LABE

ŘEZ C - C'

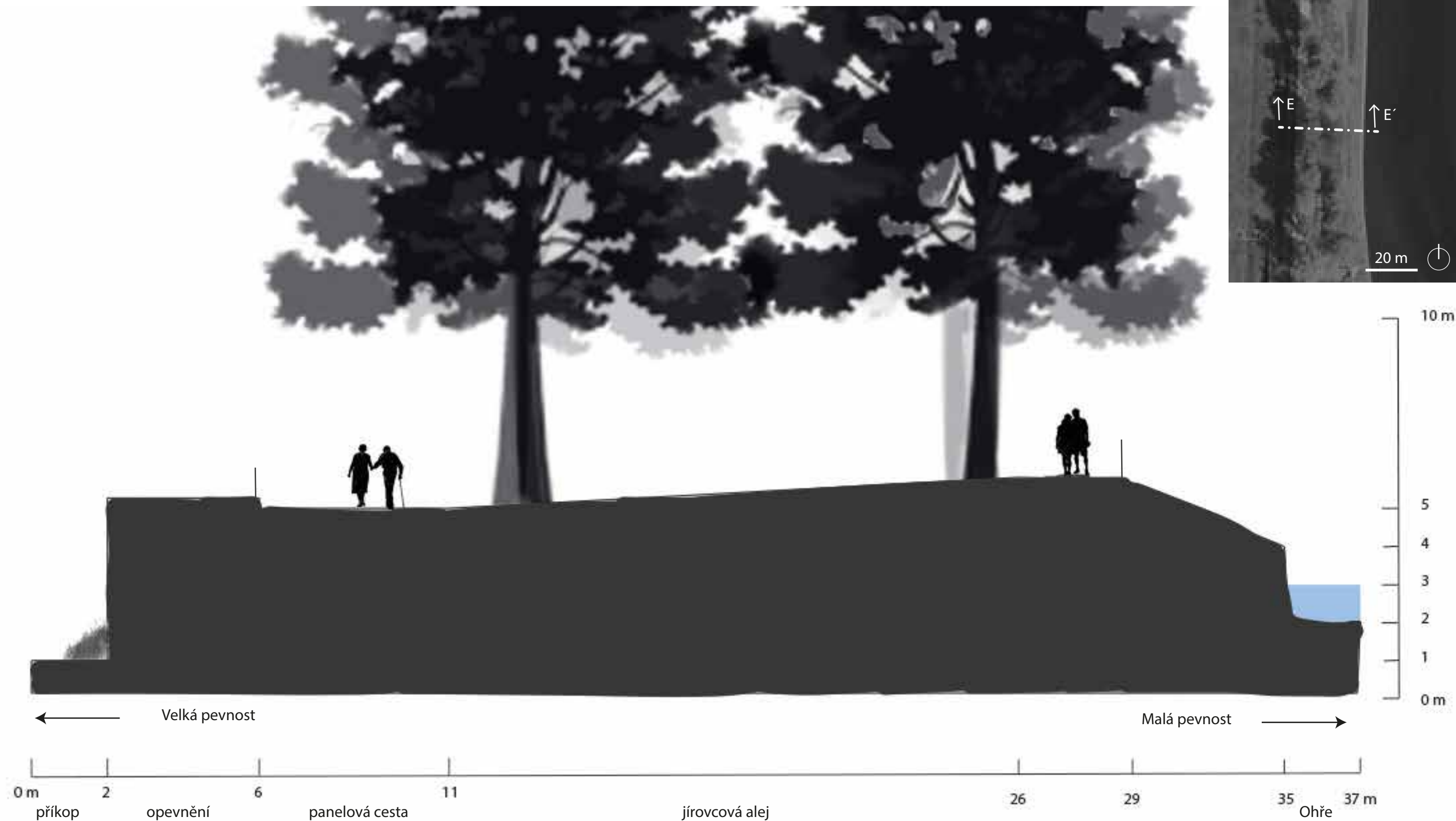
OHŘE

M 1:200

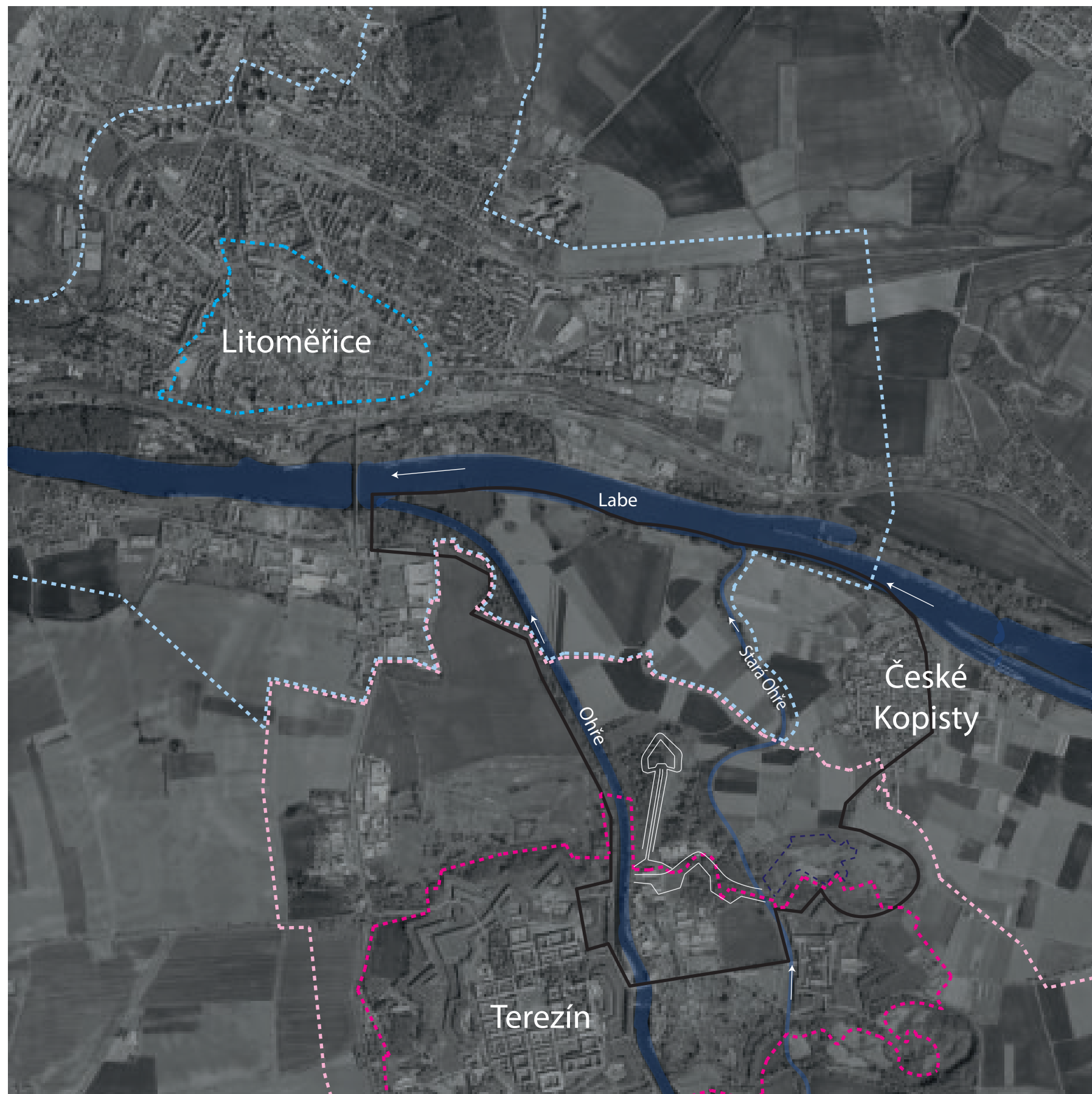
ŘEZ D - D'

JÍROVCOVÁ ALEJ A OPEVNĚNÍ

M 1:100

ŘEZ E - E'

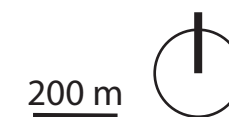

- vodní plocha
 - řešené území
 - ochranné pásmo městské památkové rezervace Litoměřice
 - ochranné pásmo městské památkové rezervace Terežín
 - městská památková rezervace Litoměřice
 - městská památková rezervace Terežín
 - přírodní památka Mokřad pod Terežínskou pevností
- severní šíp

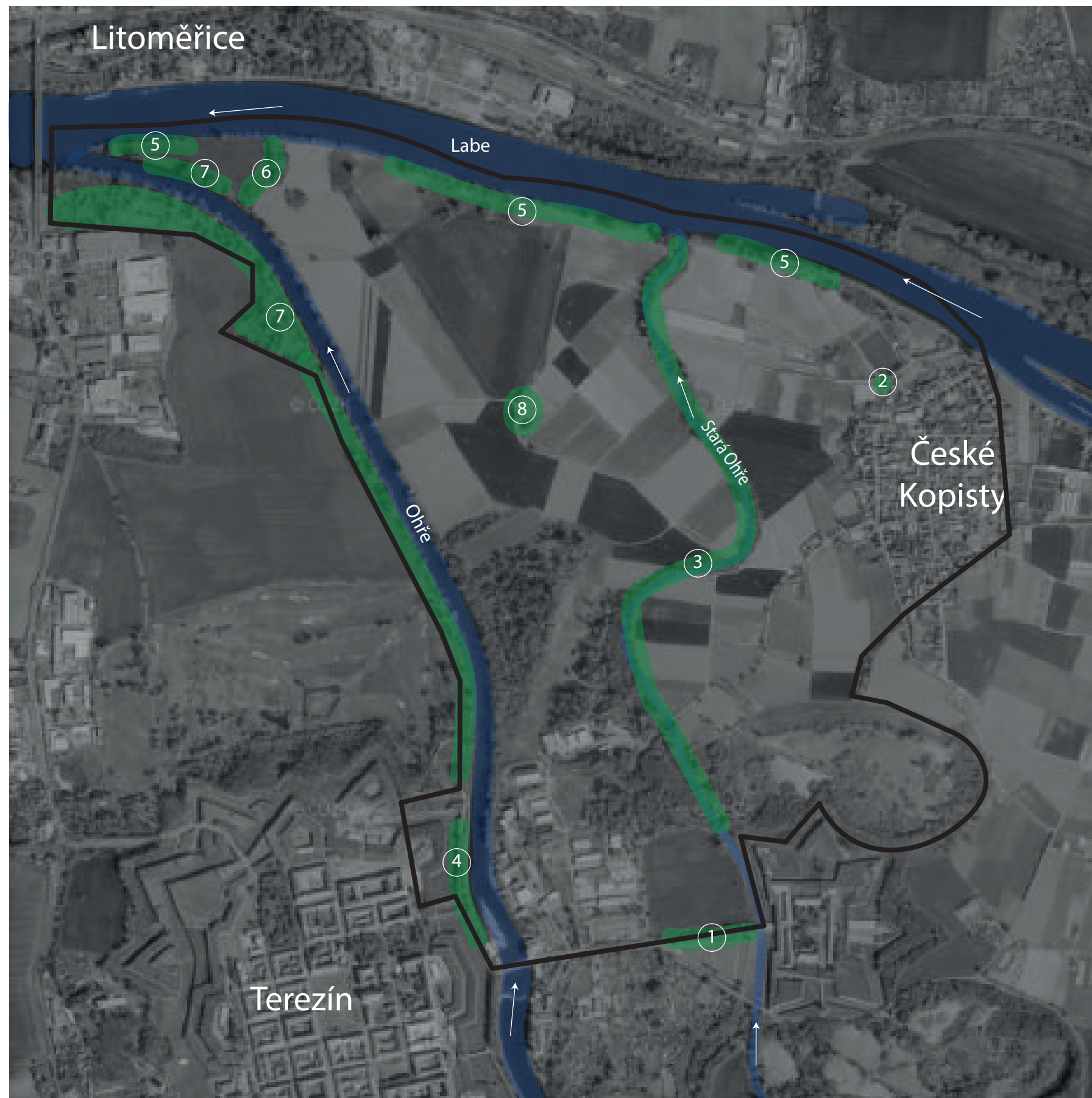
Hodnota terežínského opevnění spočívá především v jeho celkové kompozici. Výstavbou Terežína vrcholí pevnostní stavitelství založené na bastionovém principu, a to nejen v našich zemích.

Součástí ochranného pásma městské památkové rezervace Terežín je již zaniklý severní šíp - předsunutá pevnůstka jihovýchodním směrem, která byla s Malou pevností spojena krytou cestou, byl obehnan příkopem a zemním valem.

Na jedné z jeho částí je momentálně postaveno letiště. Myslím si, že by bylo dobré zde zanechat alespoň jeho odkaz.

PAMÁTKOVÁ PÉČE

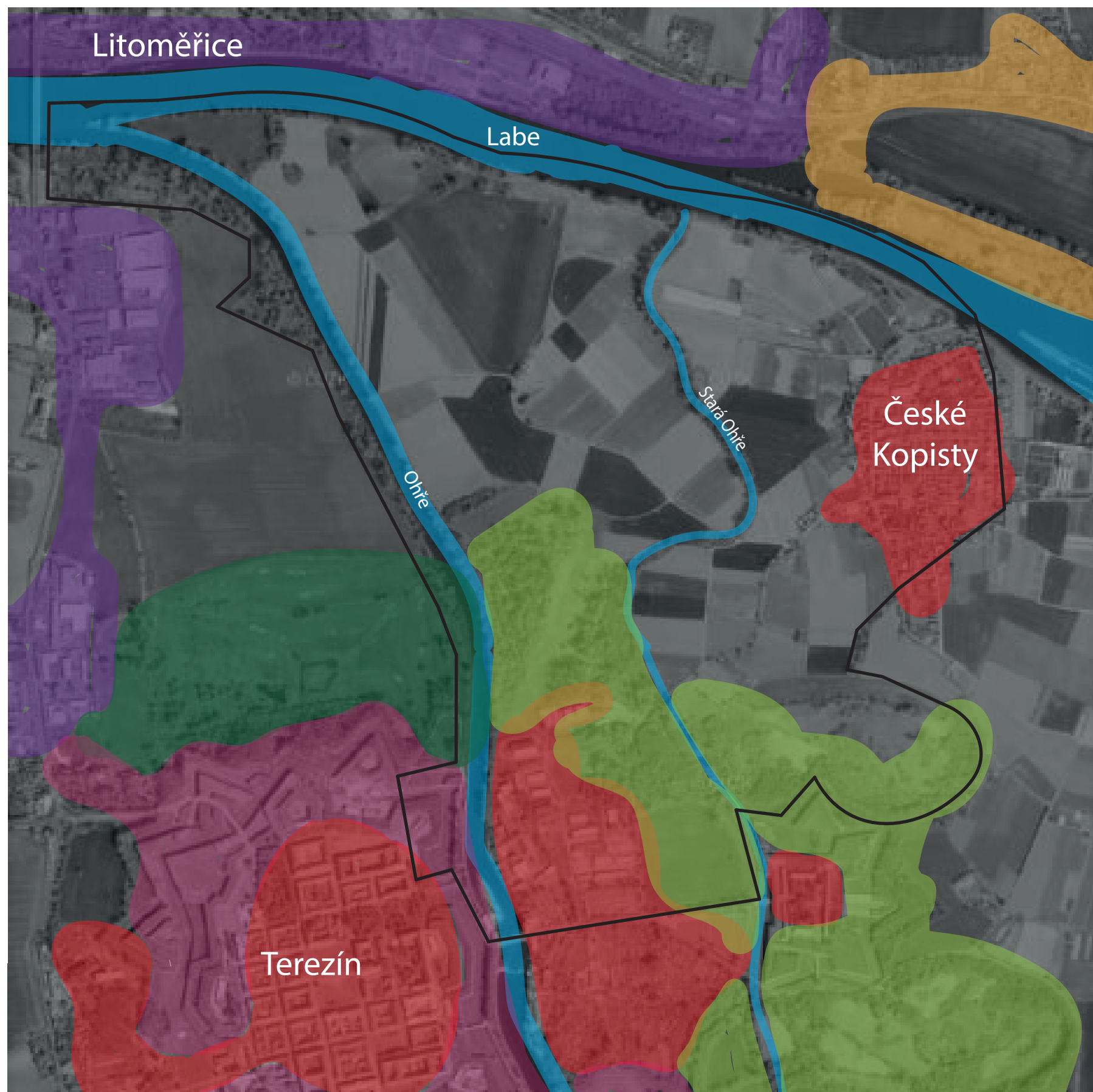
 vodní plocha

 řešené území

- 1 Principova alej - lípa srdčitá
- 2 strom roku 2008 pro Terežinský region - lípa velkolistá
- 3 vegetace podél Staré Ohře - dub letní, vrba bílá, jilm habrolistý, měrnice černá, pelyněk černobýl, ostružiník ježiník
- 4 alej na levém břehu Ohře - jírovec maďal
- 5 vegetace podél levého břehu Labe - topol černý, jilm habrolistý, dub letní, buk lesní, vrba, olše lepkavá, jasan ztepilý, javor babyka, javor klen, vrba bílá, bez černý, líska obecná
- 6 vegetace před soutokem - dub letní, javor mléč, vrba bílá
- 7 vegetace na pravém břehu Ohře - vrba bílá, topol černý
- 8 „středobod“ - vrba bílá

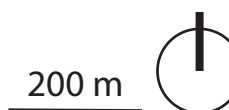
200 m

VEGETACE

- vodní plocha
- souvislá městská zástavba
- průmyslové nebo obchodní zóny
- plochy městské zeleně
- listnaté lesy
- golfové hřiště
- louky
- orná půda

Okolí Terezína se skládá hlavně z orné půdy. Opevnění, které je pokryto vegetací, nyní slouží jako plocha městské zeleně - vede tudy promenáda po hradbách. V bývalé inundační kotlině je vystavené golfové hřiště Kotlina. Okolo Malé pevnosti a dále pak Staré Ohře se nacházejí listnaté lesy. Nesmím zapomenout na průmyslovou zónu (obchodní galerie Na Soutoku), která kazí krásný výhled od levého břehu Ohře na České středohoří.

LAND COVER - POKRYV ÚZEMÍ

povodně 2002

povodně 2013

obvyklý stav příkopu

Terezín se nachází v silné záplavové oblasti. Na mapách je znázorněn rozsah pětileté, dvacetileté i stoleté vody, která může zasáhnout celé okolí Terezína. Centrum města by díky opevnění „pod vodou“ být nemělo.

Za posledních 20 let Terezín postihly dvě ničivé povodně (2002 a 2013).

■ záplavová území Q5

■ záplavová území Q20

■ záplavová území Q100

ZÁPLAVOVÁ ÚZEMÍ

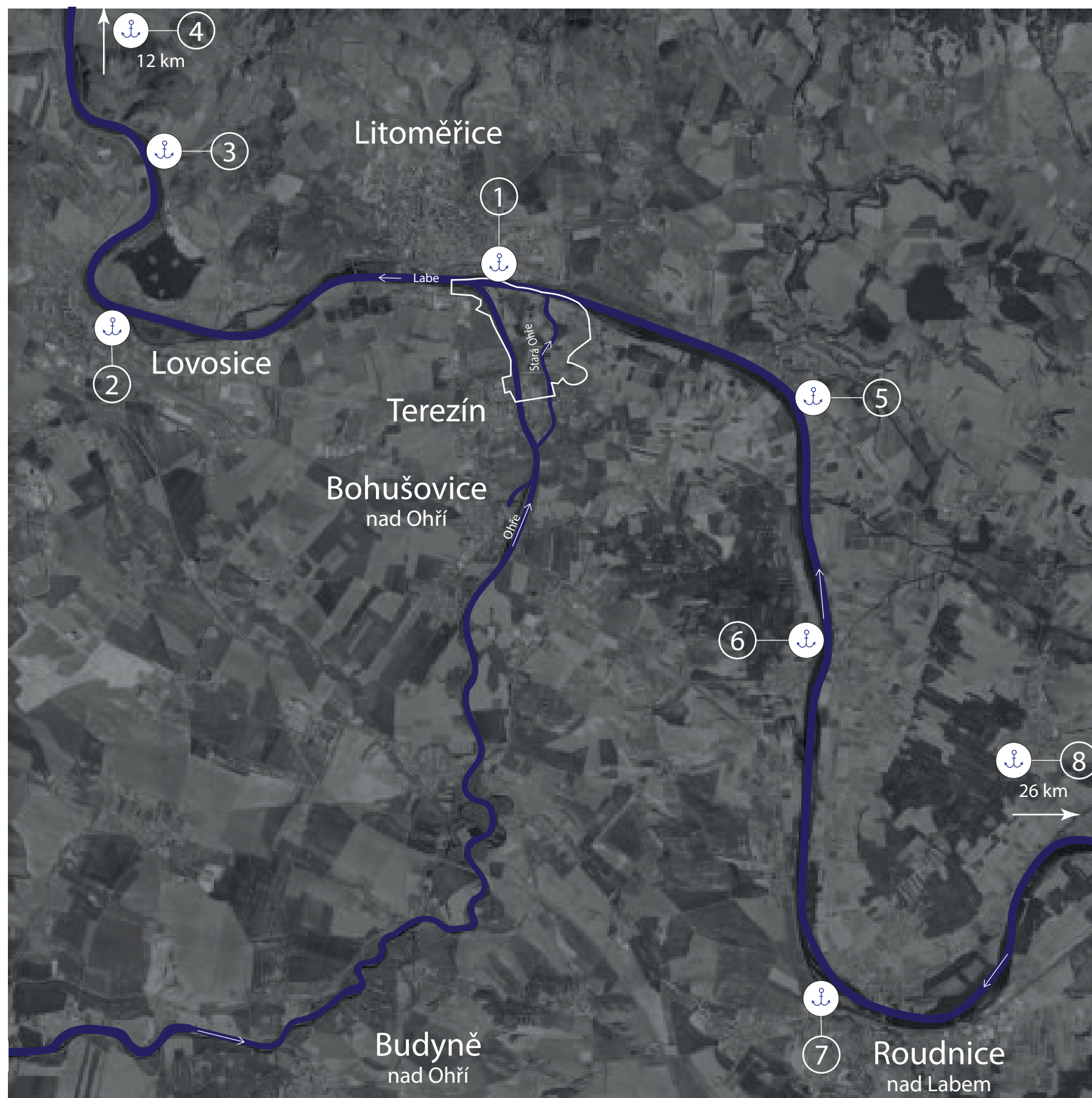
- řeky
- říční niva (půdní typ fluvizem)
- řešené území

Říční niva je část údolí, která je pravidelně zaplavována, ovlivňována a formována povodněmi. Z geomorfologického hlediska se jedná o ploché říční dno, které je tvořeno říčními nánosy. V České republice se nejčastěji jedná o nivu upravenou člověkem a je tomu tak i v Terezíně. Půdním typem je fluvizem, což znamená, že se zde nachází hladina podzemní vody, která se shodně pohybuje s hladinou vody v korytě. Proto se u těchto řek projevují velké výkyvy hladiny podzemní vody během roku (v rozmezí i několika m).

2 km

ŘÍČNÍ NIVA

	řeky		směr toku
	Přístaviště Litoměřice		hranice řešeného území
	Přístaviště Lovosice		přístaviště
	Přístaviště Velké Žernoseky		
	Přístaviště Ústí nad Labem centrum/hlavní nádraží		
	Přístaviště Nučnice		
	Přístaviště Libotenice		
	Přístaviště Roudnice nad Labem		
	Přístaviště Mělník		

Na Labi jsou od března do října pravidelné plavby lodní turistické linky 901, jejíž trasa je z Ústí nad Labem do Litoměřic (v letních měsících až do Roudnice nad Labem). Mimořádné plavby jsou až do Štětí, Mělníka, Brandýsa nad Labem, neratovic či dokonce do německého Bad Schandau (cca 90 km od Terezína).

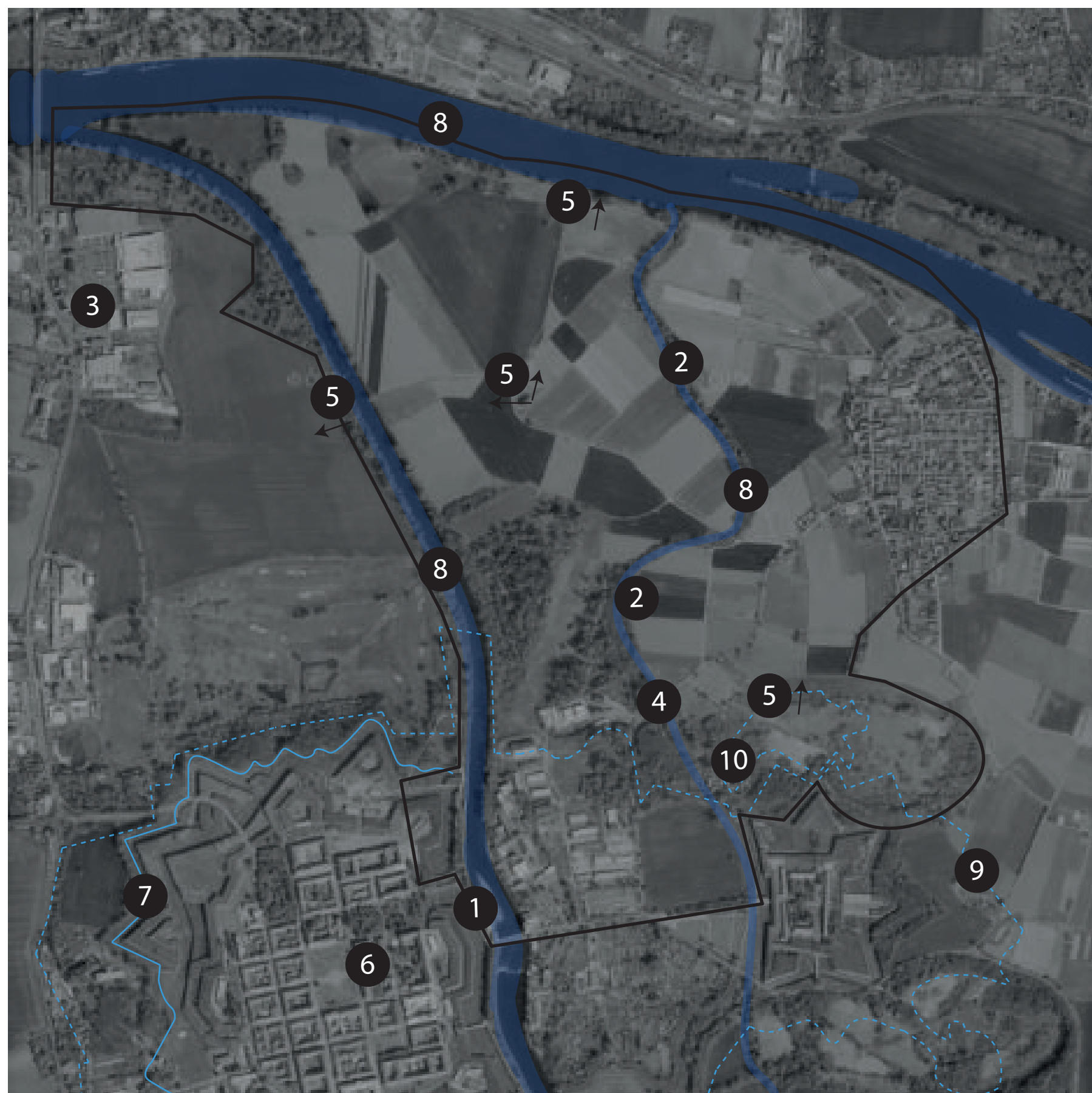
pozn.: Díky správnému načasování se lze v určitém období dostat pouze lodní dopravou z Litoměřic až do centra Prahy.

LODNÍ DOPRAVA

hledisko	OHŘE	STARÁ OHŘE	LABE
			
přístupnost břehů	většinou špatná	v okolí Malé pevnosti velice dobrá, dále nepřístupná	relativně dobrá
vegetace	dub letní, olše lepkavá, topol černý alej - jírovec maďal (v Terezíně)	dub letní, vrba bílá, jilm habrolistý, měrnice černá, pelyněk černobýl, ostružiník ježíník	topol černý, jilm habrolistý, dub letní, buk lesní vrba, olše lepkavá, jasan ztepilý, javor babyka, javor klen, vrba bílá, bez černý, líska obecná
lodní doprava	ano	ne	ano
rybaření	ano, výjimka - od silničního mostu až k jezu v období od 16.3. do 31.7. lov ryb zakázán (hromadné migrace ryb a jejich rozmnožování na trdlištích)	ne - zakázáno	ano
koupací místa	ano	ne	ano

POROVNÁNÍ OHŘE, STARÉ OHŘE A LABE

- vodní plocha
- řešené území

PROBLÉMY

špatné propojení Velké a Malé pevnosti
špatný stav místních komunikací (silnice, chodníky)
nedostatek mobiliáře (lavičky, odpadkové koše)
špatná prostupnost krajiny

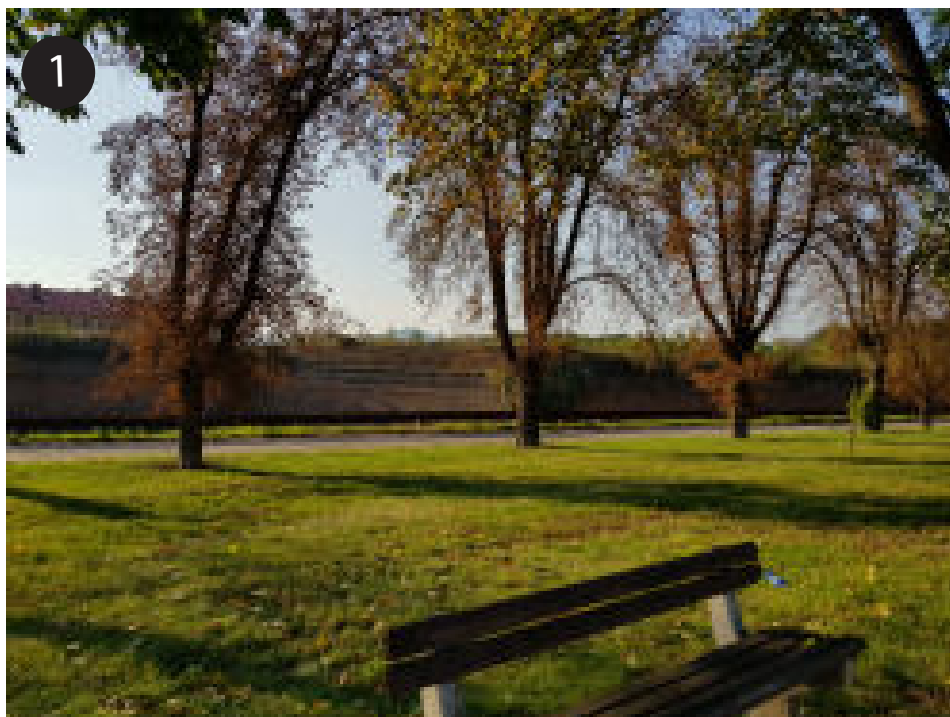
1 špatný stav jírovcové aleje 2 špatný přístup ke Staré Ohři	3 objekty narušující výhled na České středohoří a Litoměřice 4 úsek vedoucí po hlavní komunikaci

HODNOTY

zachovalá krajina
oblíbená rybářská oblast
množství chráněných živočichů a rostlin

5 výhledy na České středohoří 6 orientační bod - věž kostela 7 zachovalý pevnostní systém	8 vodní toky 9 městská památková rezervace Terezín 10 přírodní památka Mokřad pod Terežinskou pevností

MAPA HODNOT A PROBLÉMŮ

špatný stav jírovcové aleje

špatný přístup ke Staré Ohři

úsek vedoucí po hlavní komunikaci

objekt narušující výhled na České středohoří

Jedním z hlavních problémů celkového obrazu města je nevzhledný a chybějící mobiliář (odpadkové koše, lavičky, ...) a špatný stav místních komunikací (silnice, chodníky). Dalším problémem je velice špatné propojení Velké a Malé pevnosti. Člověk, který mezi pevnostmi prochází by si sotva dokázal představit, že kdysi byly spojeny dlouhou alejí. Dále se u levého břehu Ohře nachází původní jírovcová alej, která dnes svým stářím může místní i návštěvníky ohrožovat. Jistě by stálo za zvážení její obnovení a celkové doplnění. Konkrétně pro můj návrh je problémem zarostlá a nepřístupná Stará Ohř. Myslím si, že mnoho lidí ani neví, že právě na tomto místě byl původně mohutný tok řeky. Dnes bohužel staré koryto Ohře připomíná spíše zarostlý a zanešený potok. Aby návštěvníci mohli poznat celou Starou Ohři, je potřeba přejít silnici III. třídy vedoucí do Českých Kopist. Tento problém by se dal, alespoň z části, vyřešit založením přechodu pro chodce a dopravními značkami upravujícími nejvyšší povolenou rychlost. Na závěr chci zmínit objekt obchodní galerie Na Soutoku, který lehce kazí výhled na České středohoří.

PROBLÉMY

výhled na České středohoří

orientační bod - věž kostela

zachovalý pevnostní systém

vodní tok

městská památková rezervace Terezín

přírodní památka Mokřad pod Terezínskou pevností

Největší hodnotou Terezína a jeho okolí je zachovalá krajina. Ta je v dnešní době velice unikátní. Zároveň je velkou hodnotou i zachovalý pevnostní systém (např. v Hradci Králové nebo v Josefově jsou pouze zbytky opevnění). S pevností se pojí i věž kostela, která je vidět na několik kilometrů daleko. Lze se podle ní dobře orientovat a vždy se ví, kde se nachází náměstí. Další velkou hodnotou jsou výhledy na České středohoří, které jsou nejen podél Ohře (směr Litoměřice), ale také v centru města. Díky pravoúhlé zástavbě se pokaždé naskytne nový výhled. Dále se zde nachází významné vodní toky. Na jezu na Ohři se dokonce nachází významný rybí přechod. Tím se dostáváme k rybaření, které je v této oblasti taky velice oblíbené (nachází se zde i rybářský revír). Nesmím zapomenout na to, že díky své unikátnosti i historii je Terezín městskou památkovou rezervací. Navíc se pod Malou pevností nachází významný mokřad, jenž je přírodní památkou.

HODNOTY

SILNÉ STRÁNKY

řeky
průhledy a výhledy na České středohoří
zachovaná krajina
hmotná dochovanost
turistické místo
památky
blízká dostupnost přírody

SLABÉ STRÁNKY

nepřístupnost Staré Ohře
špatné propojení Velké a Malé pevnosti
žádné místo pro volnočasové aktivity venku
turistické trasy ve špatném stavu
nepořádek
téměř žádné lavičky, koše, ...

PŘÍLEŽITOSTI

propojení s okolními obcemi
okruh podél řek
úprava cest
upravit volná místa k volnočasovým aktivitám
zpřístupnit Starou Ohři
využití materiálů – cihla, kámen

HROZBY

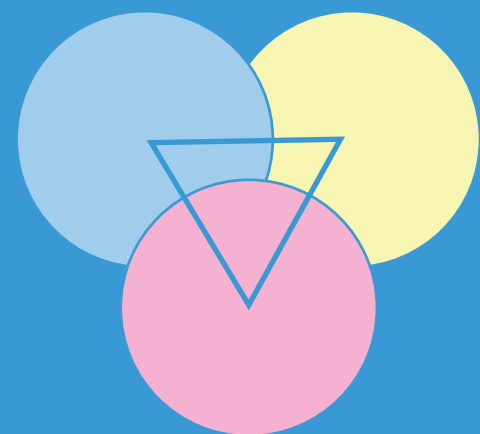
záplavy
nepřiměřený zásah do historického místa

Z analýz je zjevné, že Terezín je město s velkou historií, a proto je jedním z velice vyhledávaným turistickým místem. Další silnou stránkou je řeka Ohře, zachovalá krajina a celková dostupnost přírody. Ta, bohužel, není využita. Turistických tras je v okolí velice málo a jsou ve špatném stavu (např. cesta do Litoměřic podél Ohře). Z dotazníku, na který odpovídali obyvatelé Terezína je zjevné, že jim ve městě chybí místo pro venkovní volnočasové aktivity.

Jednou z příležitostí je propojení s okolními obcemi (Bohušovice nad Ohří, Litoměřice, ...), které lze spojit s okruhem podél Ohře. Lze využít místní materiály - cihlu a kámen (pevnost).

Hlavní hrozbou jsou záplavy, proti kterým město bojuje vystavením protipovodňových bariér. Další hrozbou je nepřiměřený zásah do historického místa. Jak jsem již zmínila, město má bohatou minulost, ale zároveň i zachovalou krajinu a byla by škoda takovýto unikátní obraz města měnit.

SWOT

KONCEPT OKRUHŮ

CO?

pěší OKRUH podél Ohře, Staré Ohře a Labe

- různá ZASTAVENÍ
- hravý pobyt v přírodě
- posezení s přáteli
- vlastní klid

PRO KOHO?

pro OBYVATELE Terezína

- pro obyvatele okolních obcí
- Litoměřice a České Kopisty

pro návštěvníky, kteří nejedou za pevností
(REKREANTY)

PROČ?

obohatit Terezín o novou značenou
TURISTICKOU STEZKU

POZNÁNÍ nejen Ohře, ale i původní
Staré Ohře

pobyt V PŘÍRODĚ

HRAVÉ vzdělávání a pohyb

Hlavním cílem koncepce okruhů je vytvořit okruh kolem tří řek, které se v okolí nachází, a zároveň tím propojit Terezín, Litoměřice a České Kopisty. Stanoviště, která jsou přímo v obytné části města či v jeho blízkosti, mají jiný charakter než místa, která jsou v krajině. Na zastaveních ve městech bude vybudováno posezení, příp. i altán. Budou sloužit nejen pro návštěvníky okruhu, ale i pro obyvatele města, kteří si zde budou moci v klidu posedět. Stanoviště v krajině budou spíše zaměřena na hravou funkci. Jsou určena hlavně pro rekreanty (žádná stezka tohoto typu se v širším okolí nenachází), ale samozřejmě i pro obyvatele přilehlých obcí, kteří mají rádi delší procházky v přírodě.

Okruhy jsou tři a každý má jiné téma - Tereziánský (téma: historie Terezína a okolí), Litoměřický (téma: "nová" krajina a České středohoří) a Českokopistký ("stará" zemědělská krajina). Každý z okruhů má několik zastávek (stanovišť). Vždy se zde nachází zajímavá informace z daného okruhu nebo je toto místo navíc obohaceno o hravý prvek. Návštěvníkům se na několika z nich nabízí odbočka k dalšímu bohatství okolí.

Součástí návrhu jsou tři nové přechody řek. Dvě lávky přes Ohři, které jsou navrženy tak, aby splynuly s krajinou a poskytly výhled na okolí z jiné perspektivy. Zároveň jsou uzpůsobené zdejšími podmínkám (hrozbě záplav) a možnosti plavby lodí přes řeku. Třetí je přechod přes Starou Ohři v oblasti jejího ústí do Labe. Nyní je možné se na druhý břeh dostat pouze pomocí náhodně rozmístěných kamenů v řece. Pro zachování divokosti celého okolí Staré Ohře bude tento přechod podpořen (pohodlné a pevné umístění kamenů).

VYSVĚTLENÍ LEGENDY

1/1/1

číslování zastavení okruhu

- každý okruh má své barevně odlišené číslování a značení
- slouží k lepší orientaci

vstupní bod/rozcestí

- na tomto zastavení bude pouze informační tabule s informacemi k tématu okruhu
- slouží hlavně k napojení na okruh a k dobré orientaci na větších křižovatkách

odbočka

- na tomto zastavení bude informace o tom, že návštěvníci mohou z okruhu kousek sejít (poté se stejnou cestou vrátit), aby si prohlédli další zajímavost, kterou krajina nabízí
- slouží k poznání krajiny mimo okruh

atrakce/zajímavost

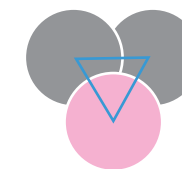
- na tomto zastavení bude nejen informační tabule se zajímavostmi k tématu okruhu, ale i herní prvek, lavička (místo k sezení) nebo památka
- slouží hlavně k odpočinku (fyzickému - posezení, psychickému - jednoduchý herní prvek)

severní šíp

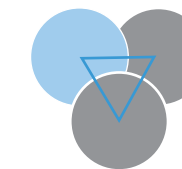
- jedna z odboček
- navrhovaná ???revitalizace???

TEREZÍNSKÝ OKRUH

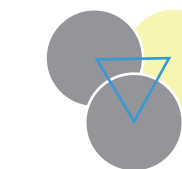
- 1 - parkoviště u Malé pevnosti
- 2 - most přes řeku - hlavní hráz
- 3 - dolní vodní brána
- 4 - hradby
 - odbočka na promenádu po opevnění
- 5 - Pietní místo - Památník Terezín
- 6 - nová lávka přes Ohři
- 7 - středobod - výhled na Terezín, Litoměřice i České Kopisty
 - odbočka k severnímu šípu
- 8 - lávka přes Starou Ohři - křížení všech okruhů
- 9 - druhá lávka přes Starou Ohři
 - odbočka k Mokřadu pod Tereziánskou pevností
- 10 - Malá pevnost

LITOMĚŘICKÝ OKRUH

- 1 - nová lávka přes Ohři
- 2 - soutok Labe a Ohře
- 3 - Labe (starý přívoz)
- 4 - Labe
- 5 - Stará Ohře
- 6 - lávka přes Starou Ohři - křížení všech okruhů
- 7 - středobod - výhled na Terezín, Litoměřice i České Kopisty
 - odbočka k severnímu šípu
- 8 - nová lávka přes Ohři

ČESKOKOPISTSKÝ OKRUH

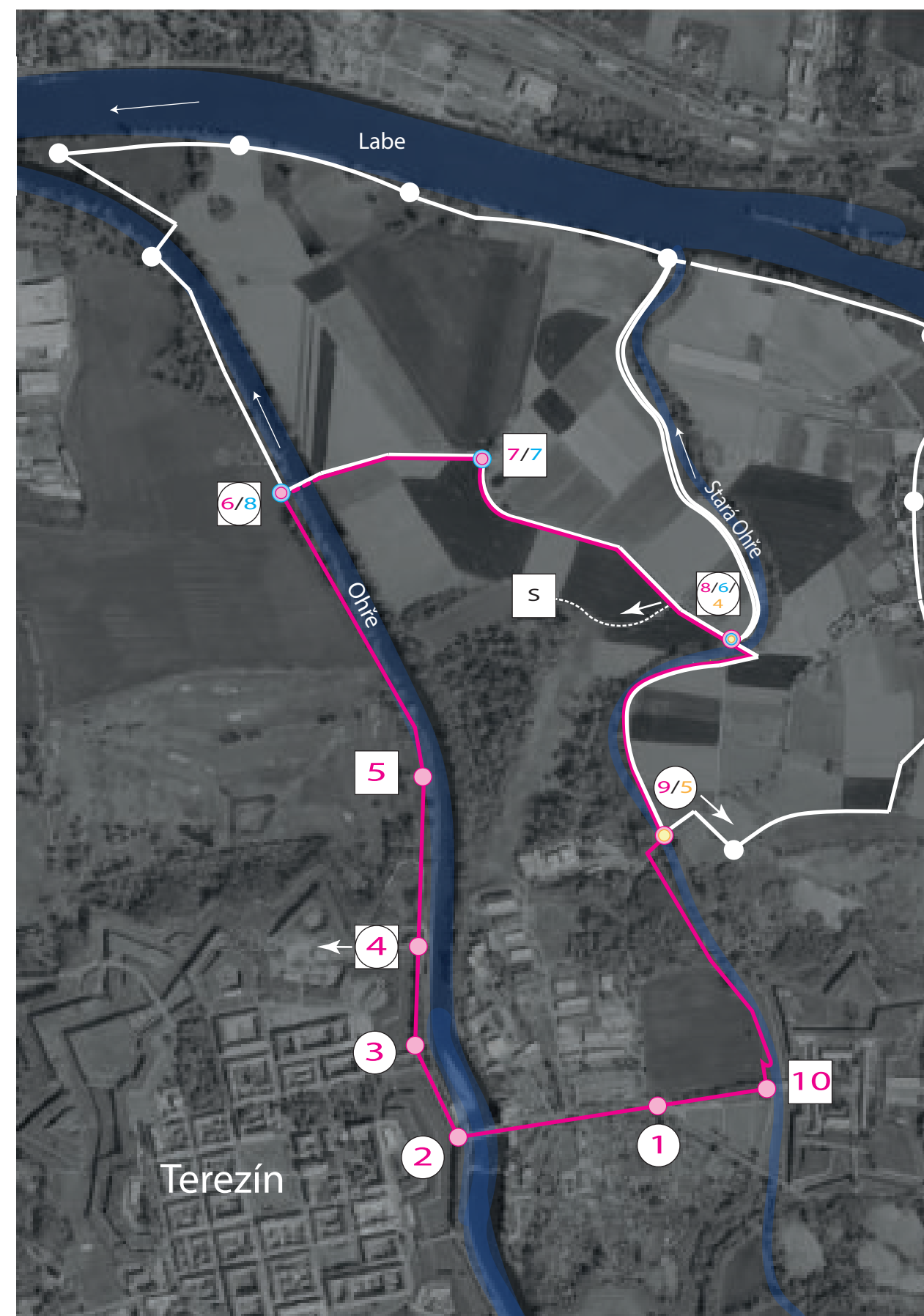
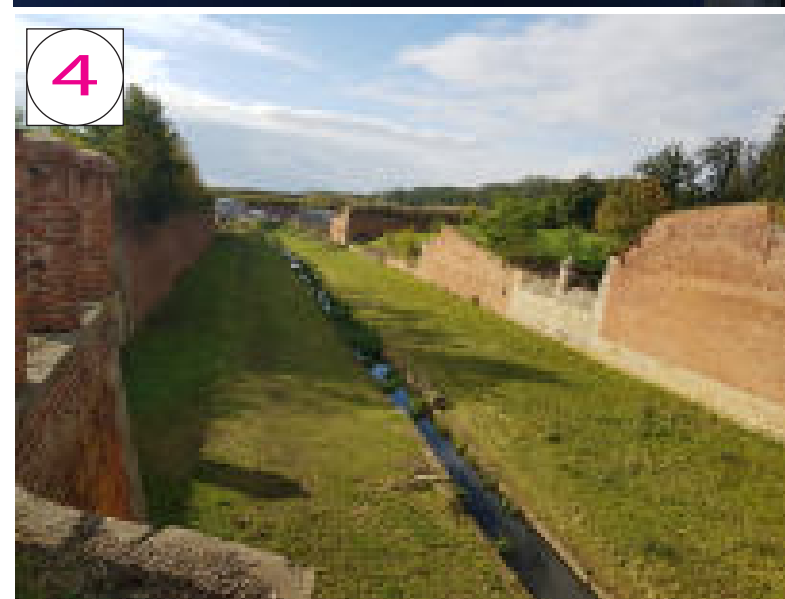
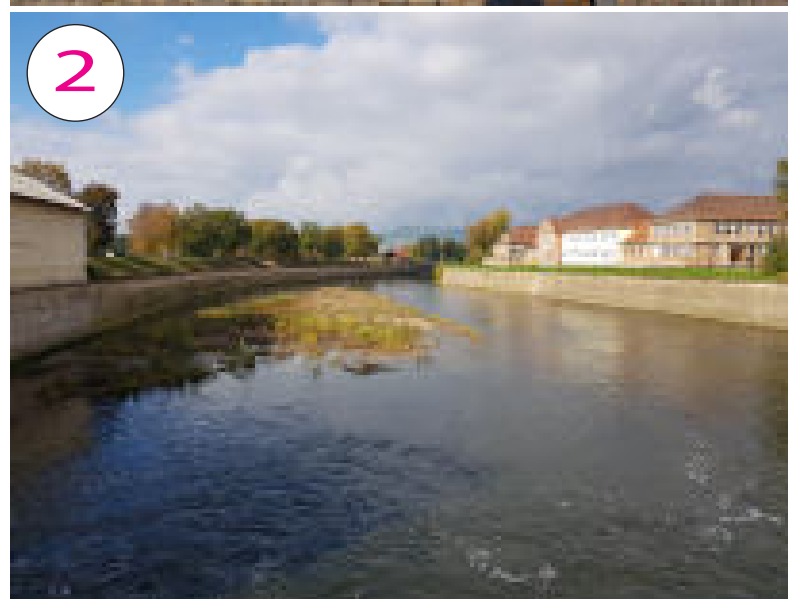
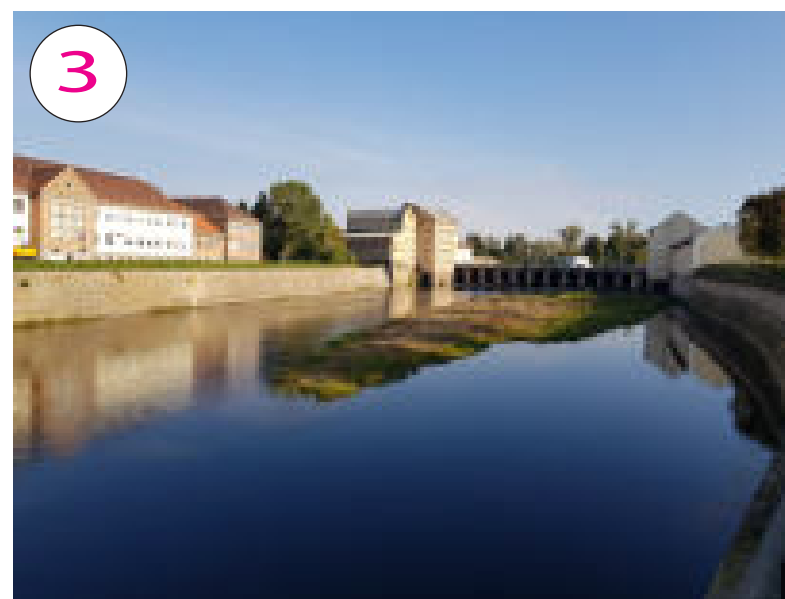
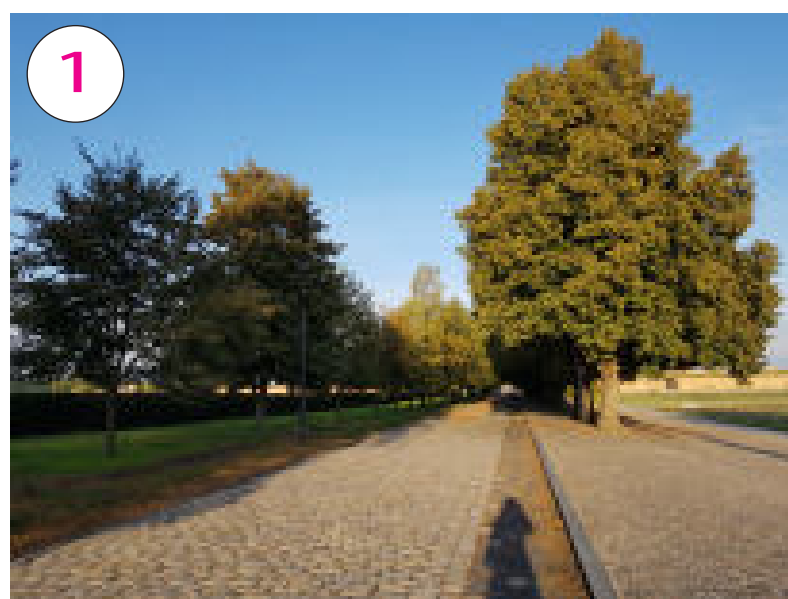
- 1 - hospoda Na Hřišti
- 2 - posezení (nový přívoz)
- 3 - Stará Ohře
- 4 - lávka přes Starou Ohři - křížení všech okruhů
 - odbočka k severnímu šípu
- 5 - druhá lávka přes Starou Ohři
 - odbočka k Malé pevnosti
- 6 - Mokřad pod Tereziánskou pevností
- 7 - příchod do Českých Kopist
- 8 - Camphill - biodynamická farma

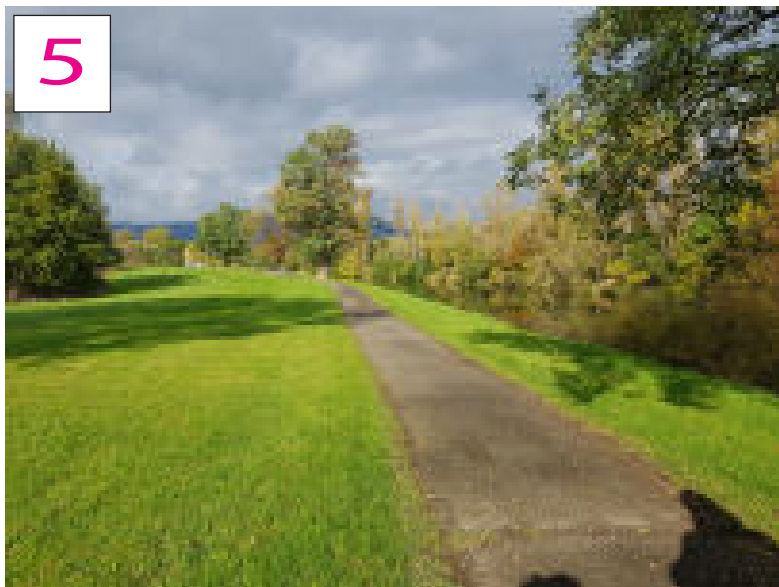
KONCEPT OKRUHŮ

Terezínský okruh je ze všech okruhů nejdelší. Jeho délka je 4,6 km. Tématem nemůže být nic jiného než samotný Terezín a jeho historie - od dob Josefa II. až po druhou světovou válku. Okruh však nabízí i jiná témata než historická. Návštěvníci si budou moci vychutnat výhled na České středohoří nebo se projít „divočinou“ Staré Ohře. Zastavení okruhu jsou určena nejen pro milovníky dlouhých procházek, ale i pro ty, kteří si chtějí jen tak posedět a zaposlouchat se do tekoucí řeky (č. 4 a 5).

Okruh návštěvníky provede pevnostním městem, zde je první odbočka na promenádu po hradbách (č. 4). Dále projdeme pietním místem, které připomíná památku 22 000 obětí židovského ghetta, jejichž popel v roce 1944 nechali nacisté na tomto místě vysypat do Ohře. Následuje nově navrhovaná lávka, která díky vyvýšení naskytne lepší pohled na České středohoří. Stezka pokračuje přes „středobod“, z něž je výhled na všechny tři propojené obce. O kousek dál můžeme odbočit k dávno zapomenutému severnímu šípu. Poté poznáme Starou Ohři. Na dalším rozcestí se již můžeme vrátit k Malé pevnosti nebo si udělat krátkou odbočku k Mokřadu pod Terezínskou pevností. Zde se zachoval zbytek louky s výskytem rostlinných druhů typických pro pravidelně zaplavované louky říčních niv. Nejvýznačnějším druhem je žluťucha žlutá, která se zde vyskytuje na jedné z posledních lokalit v Ústeckém kraji.

Důležité je zmínit, že okruh je zcela bezbariérový.

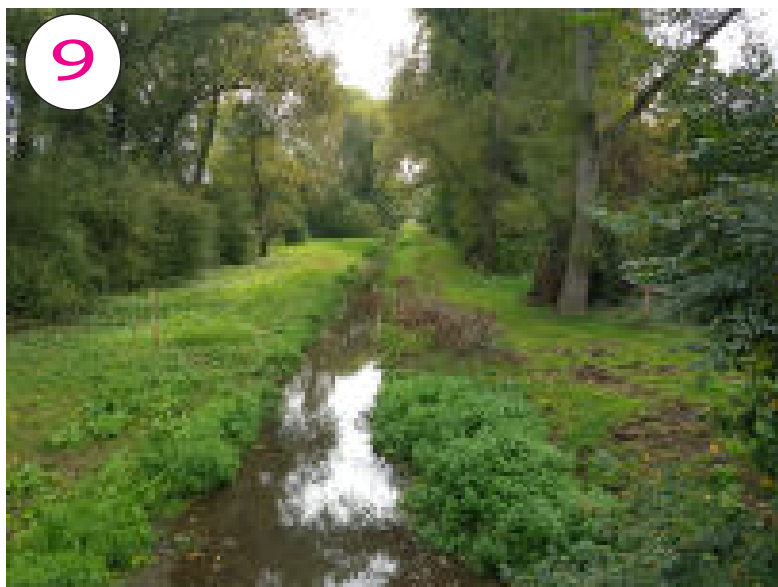
5

8

6

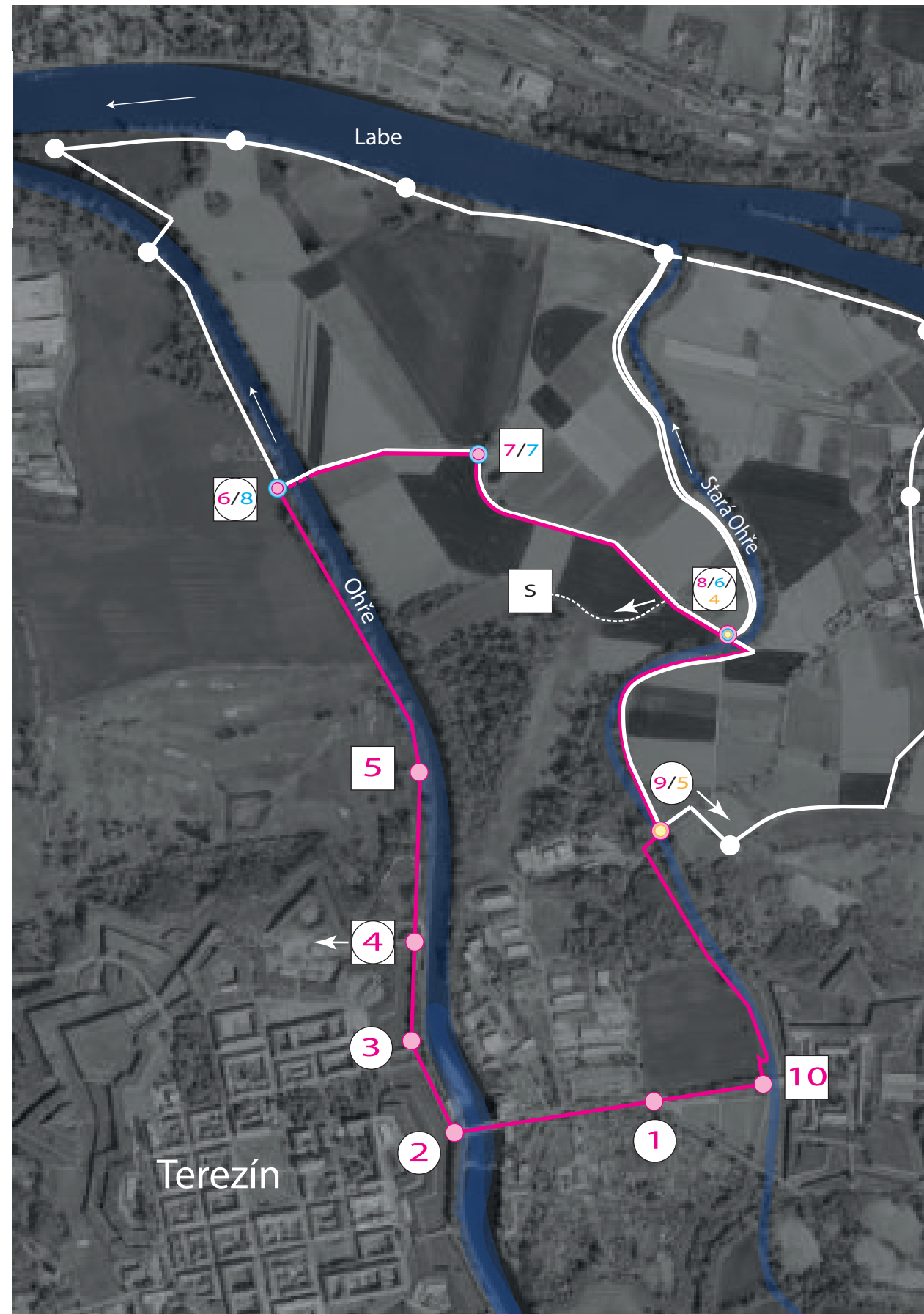
9

7

10

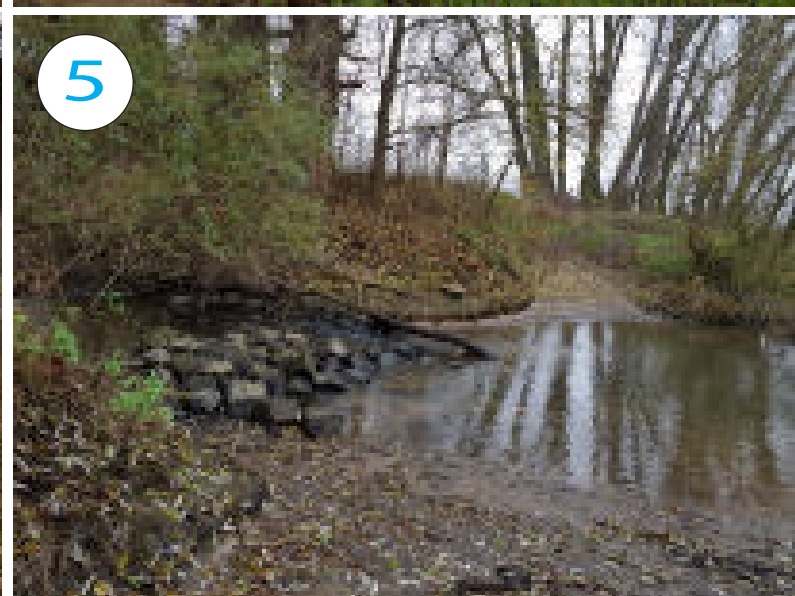
TEREZÍNSKÝ OKRUH

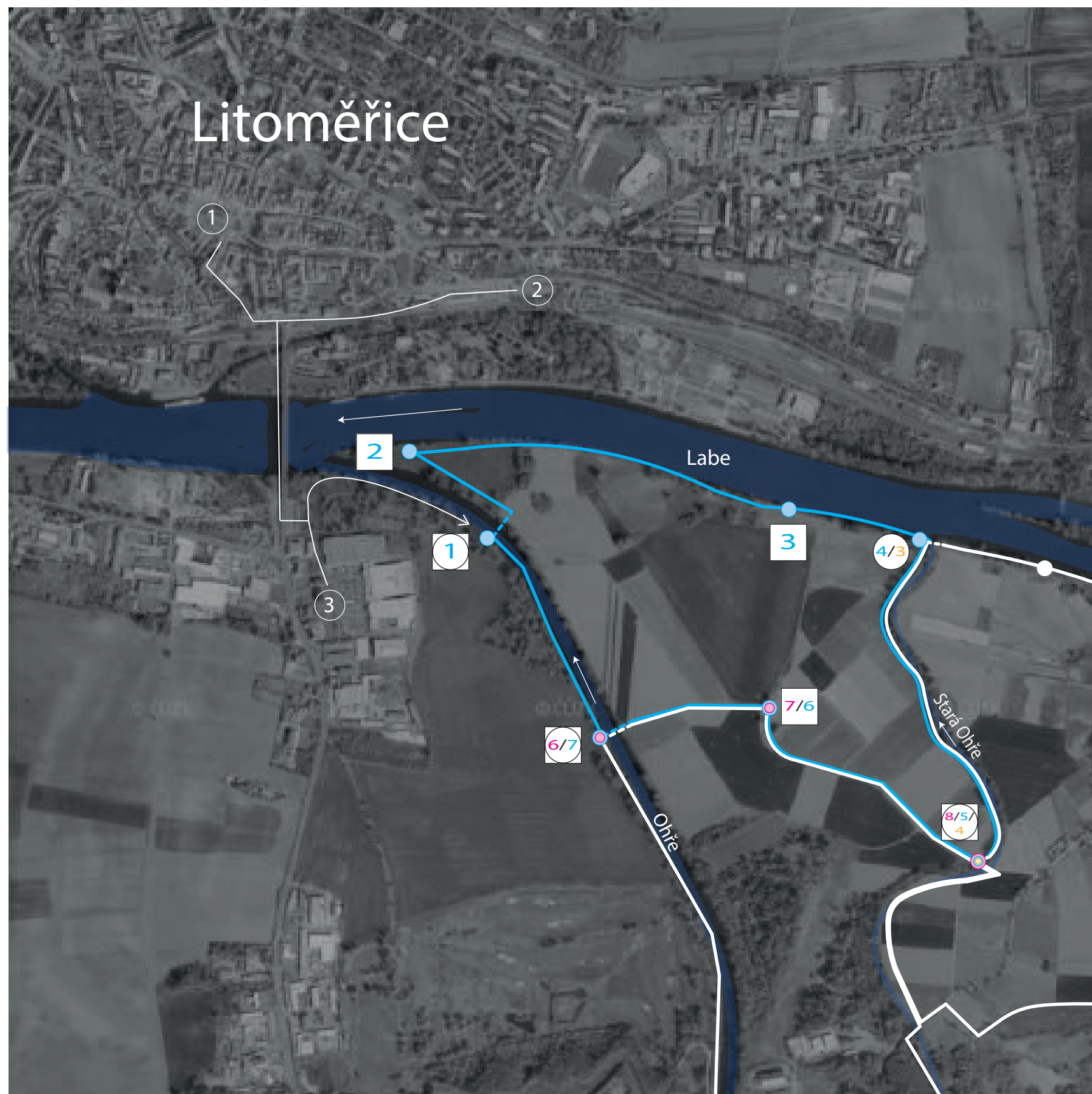
Litoměřický okruh je o trochu kratší než Terezínský, má 4,5 km. Jeho tématem je „nová“ krajina (je zde velice znát zásah člověka) a České středohoří. Na rozdíl od Terezínského okruhu vede podél všech tří zmíněných řek.

Okruh začíná u nově navrhované lávky přes řeku Ohři. Dále se pokocháme soutokem Labe a Ohře a pokračujeme proti proudu Labe až tam, kde se do něj vlévá Stará Ohře. Podél té projdeme až ke společnému bodu všech tří okruhů. Dále pokračujeme po cestě společné s Terezínským okruhem (odbočka k severnímu šípu „středobod“ a druhá nově navrhovaná lávka).

Okruh je opět zcela bezbariérový.

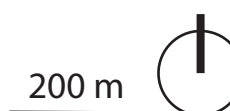
LITOMĚŘICKÝ OKRUH

■ vodní plocha

- ① přístup z Mírového náměstí
- ② přístup od autobusového nádraží a železniční stanice
- ③ přístup od obchodní galerie Na Soutoku

Na mapě vidíme přístupy na Litoměřický okruh pro navštěvníky přicházející z Litoměřic. Zvolila jsem dva „záchytné“ body ve městě a jeden u obchodní galerie Na Soutoku, který je k okruhu nejbližší (zároveň sem jezdí linkové autobusy a je zde k dispozici velké parkoviště). Další možností, jak se na okruh napojit, je lodní dopravou (str. 40). Tuto variantu doporučuji hlavně rekreantům. Lze tak totiž spojit příjemnou, až dobrodružnou (přechod Staré Ohře), procházku s výletem lodí po Labi.

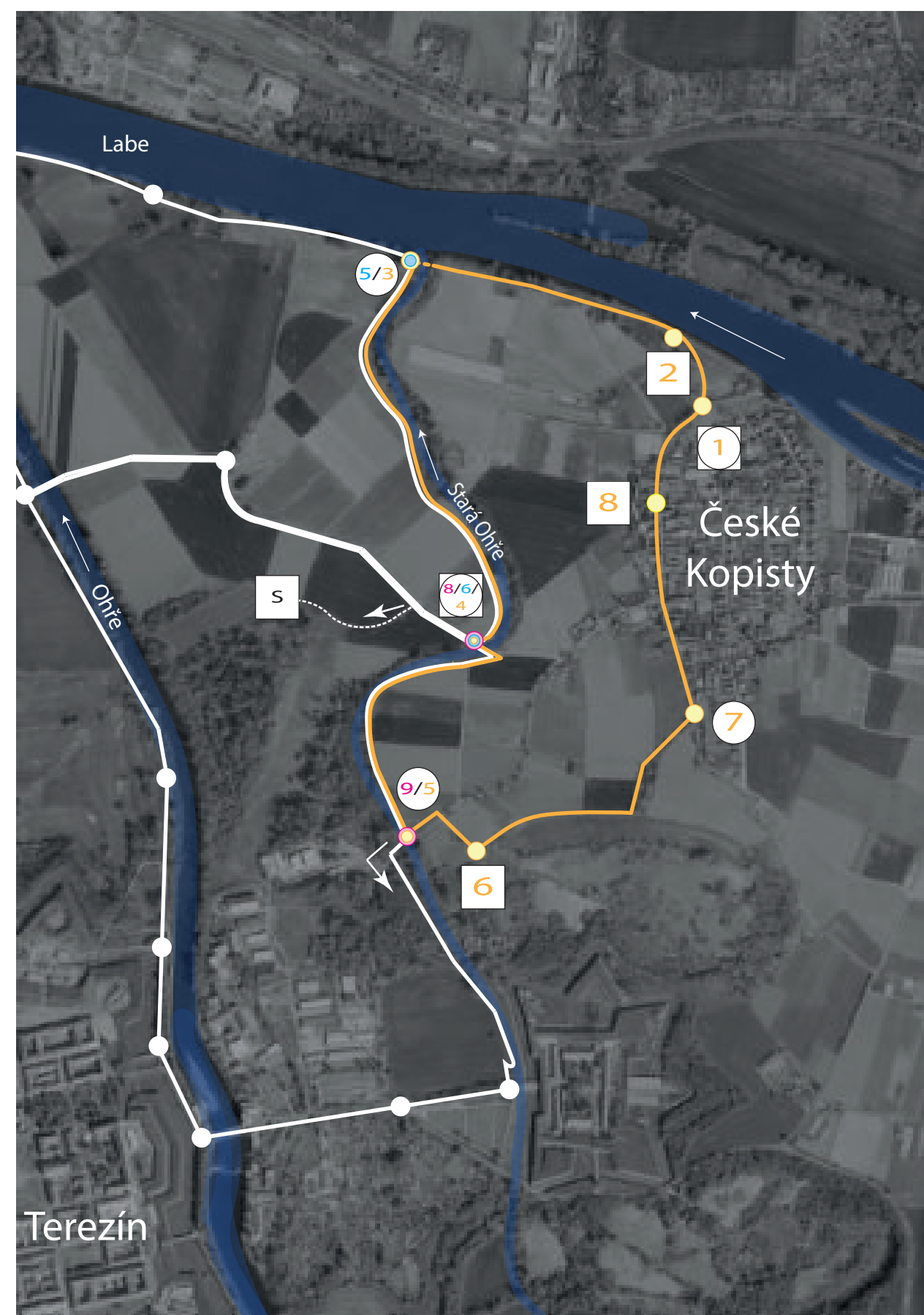
LITOMĚŘICKÝ OKRUH - NAPOJENÍ

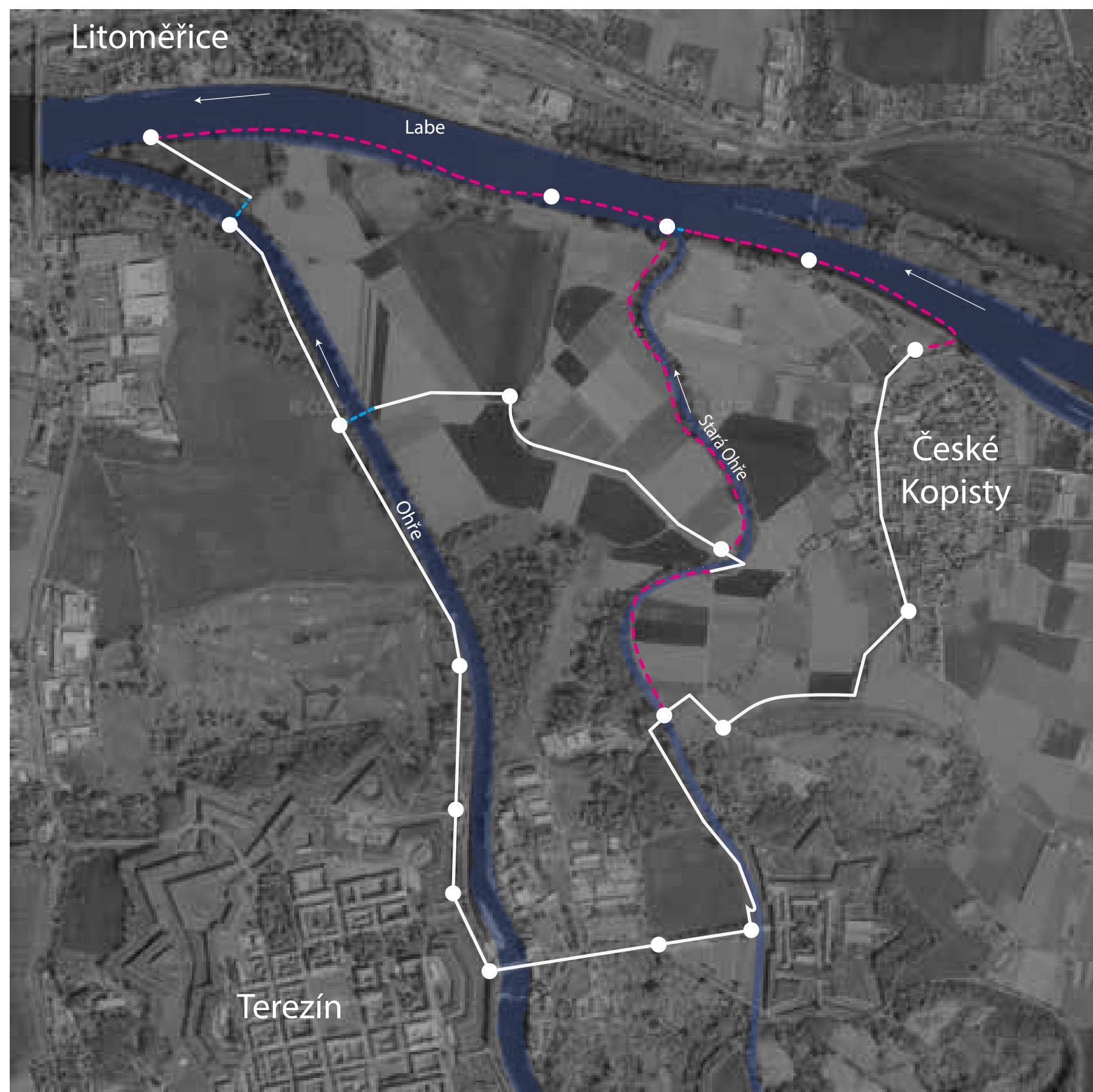
I přes to, že je Českokopistský okruh nejkratší (3,6 km), nabízí mnoho zajímavostí.

Hned první je strom roku 2008 pro Terezínský region. Další zastávkou je nově navrhované přístaviště (str. 40). Poté už se dostáváme k přechodu Staré Ohře, který rozhodně není tradiční - řeku totiž musíme přejít po kamenech. Dále nás čeká již známý úsek podél Staré Ohře. Na rozcestí (č.5) můžeme pokračovat Terezínskou trasou k Malé pevnosti nebo rovnou zabočit k Mokřadu pod Terezínskou pevností. Vracíme se zpět do Českých Kopist, ale ještě nás čeká poslední zastávka, a to u prvního českého Camphillu (hnutí provozující samozásobitelné biodynamické zemědělství, které se řídí zákony antroposofie).

Jako jediný není tento okruh, bohužel, kvůli netradičnímu přechodu Staré Ohře, bezbariérový.

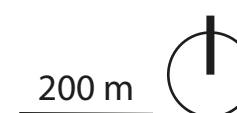

ČESKOKOPISTSKÝ OKRUH

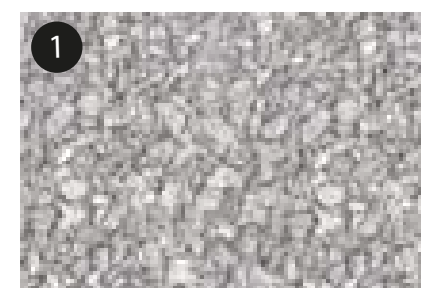
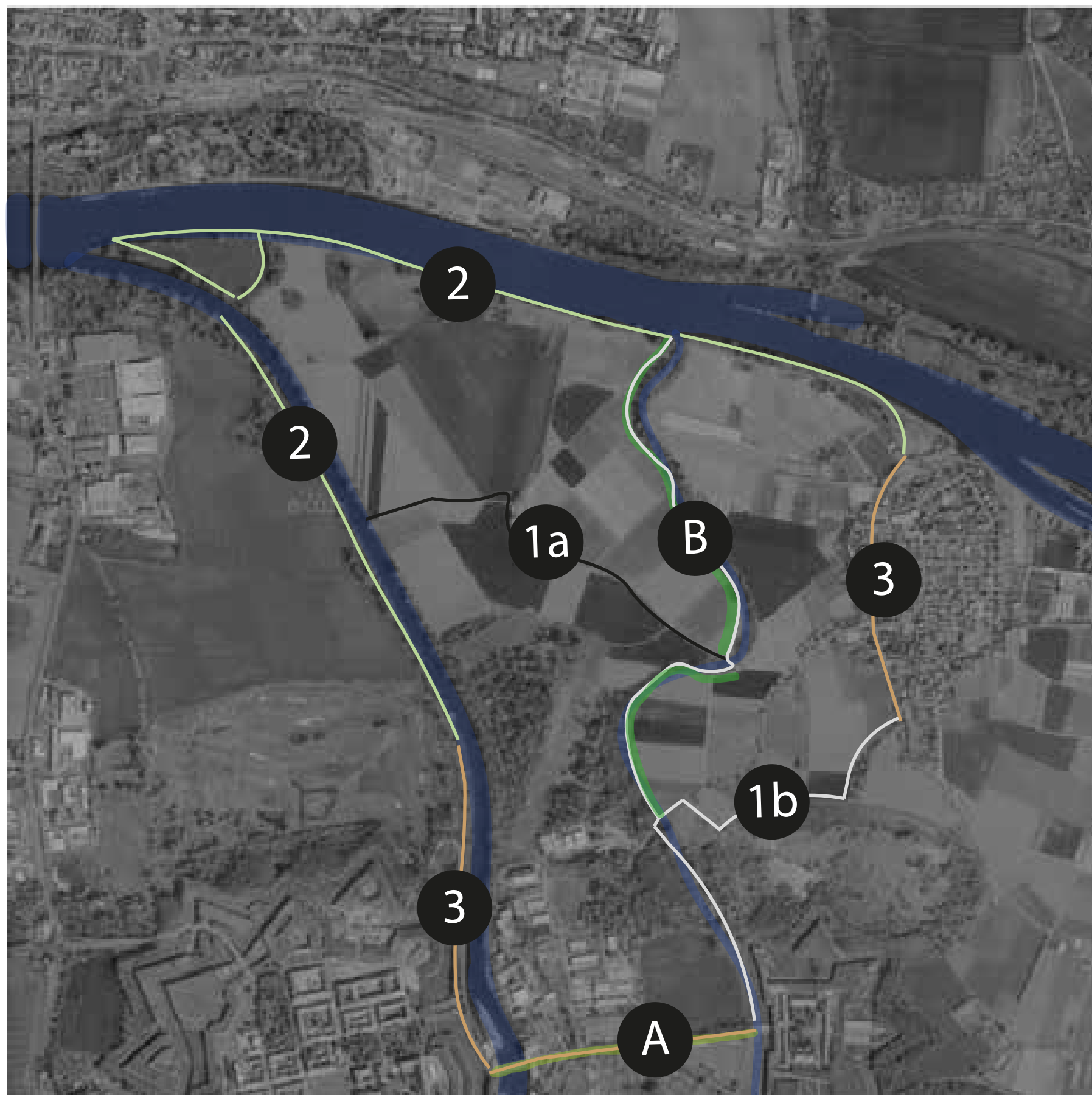

- vodní plocha
- existující cesty
- navrhované cesty
- navrhované pěší lávky
- zastavení okruhů

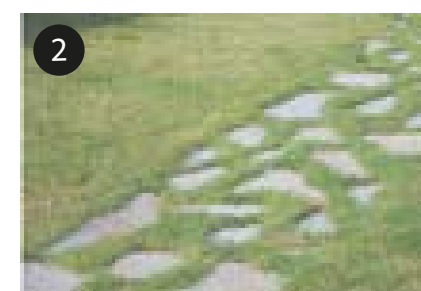
Vzhledem k tomu, že navrhuji nový přístup ke Staré Ohři, bude třeba založit úplně nové cesty. Je tomu tak podél již zmíněné Staré Ohře, ale i podél Labe, kde je nyní zanikající již téměř neviditelná pěšina.

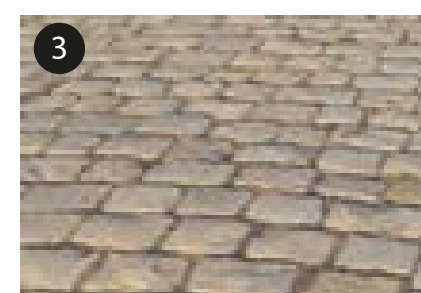
NÁVRH NOVÝCH CEST

mechanicky zhutněné kamenivo
1a - šířka 3,5 m; 1b - šířka 1,5m

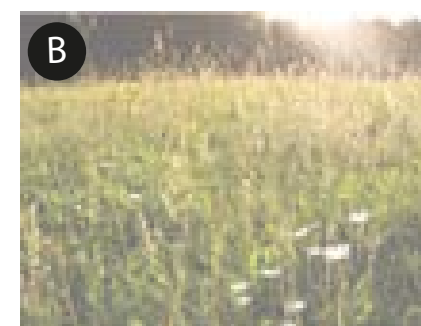
dlažba v trávniku
šířka 2m

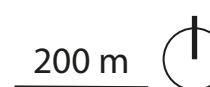
dlažba
šířka 2m

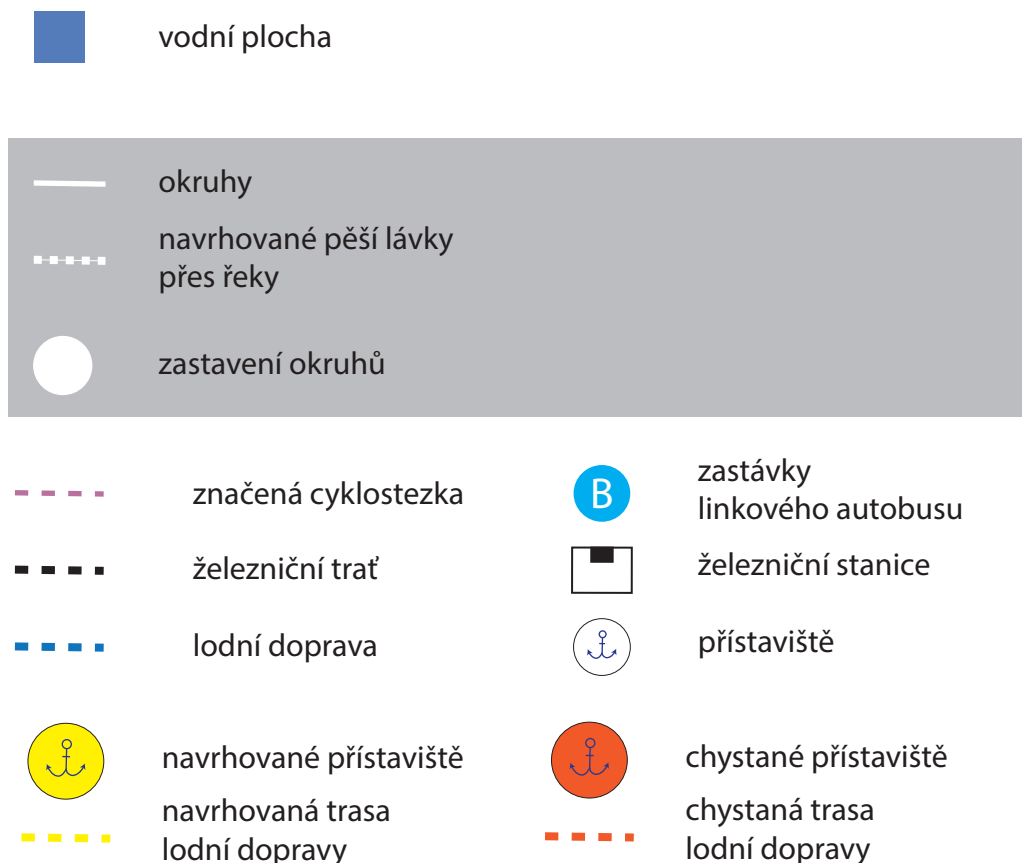
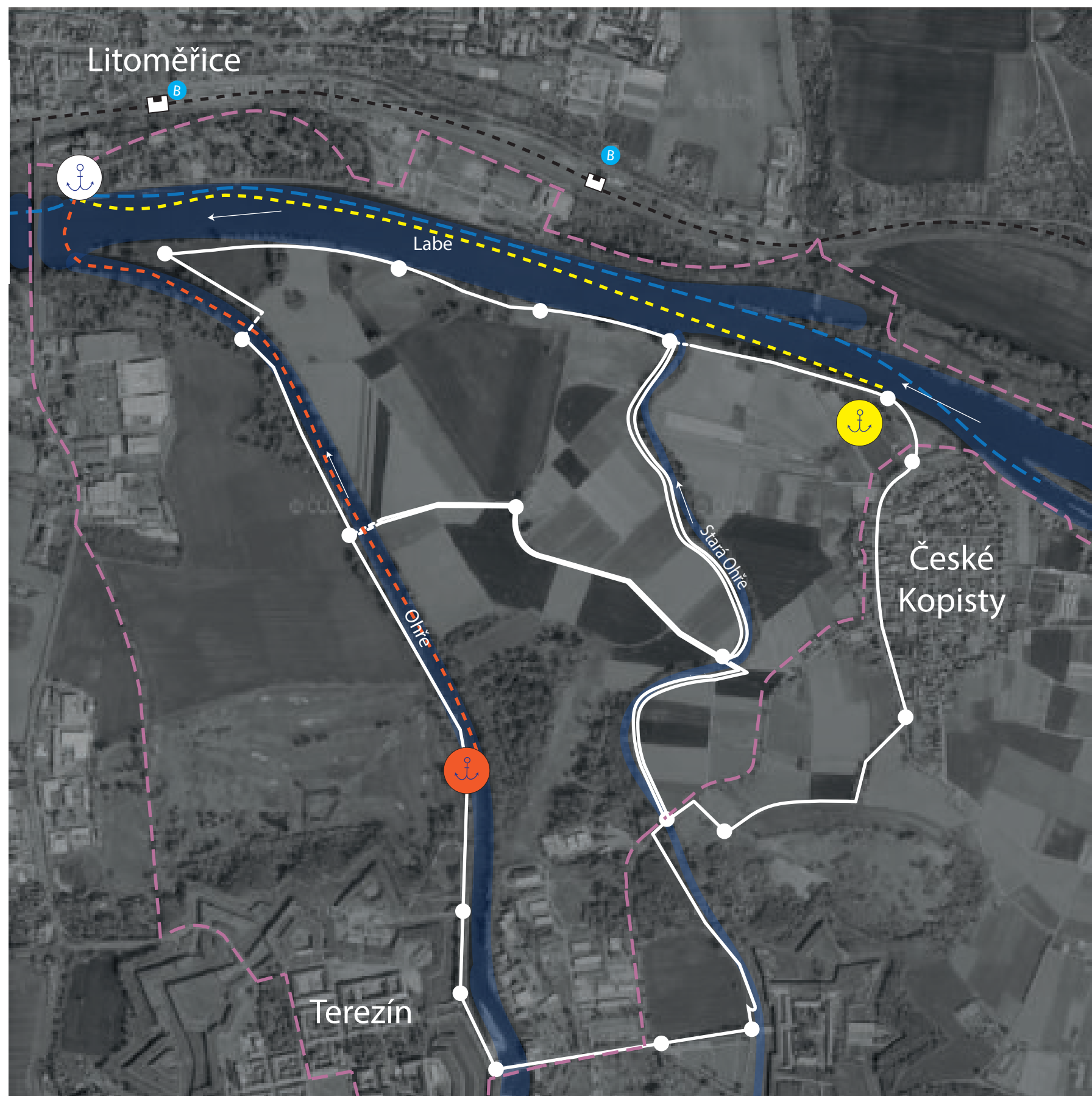
obnova lipové aleje

5 m široký luční pás podél řeky

NÁVRH POVRCHŮ A VEGETACE

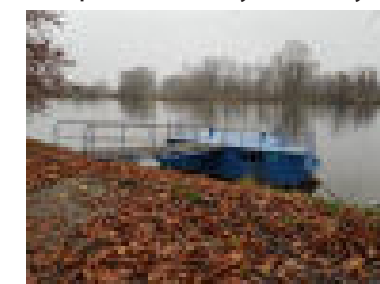

Navrhovaná lodní doprava (přívoz) propojí České Kopisty a Litoměřice. Přístaviště na pravém břehu Labe je umístěno kousek od železniční stanice „Litoměřice - město“ (250 m) a autobusového nádraží. Zároveň je postaveno přímo v trase cyklostezky „Labská“, kterou přívoz téměř propojí s cyklostezkou „EuroVelo 7“.

V současné době se postupně mění podoba všech přístavišť na Labi, a proto se této podobě budu držet i u svého nově navrhovaného přístaviště v Českých Kopistech.

Spojením se současným přístavištěm může vzniknout vyhlídkový okruh/vyhlídková trasa po Labi.

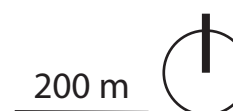
Dále bych ráda zmínila nově chystaný projekt výletních lodiček po Ohři z Litoměřic do Terezína (přístaviště by mělo být v místě památníku).

současná podoba Litoměřického přístaviště

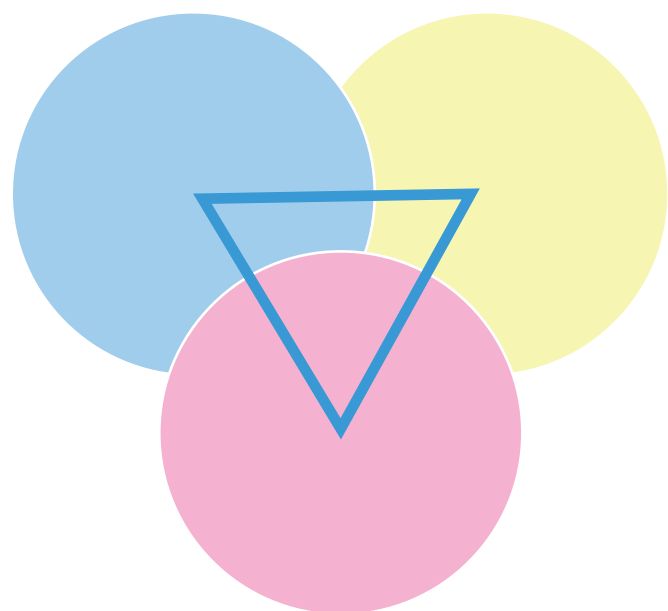
nová podoba několika přístavišť na Labi

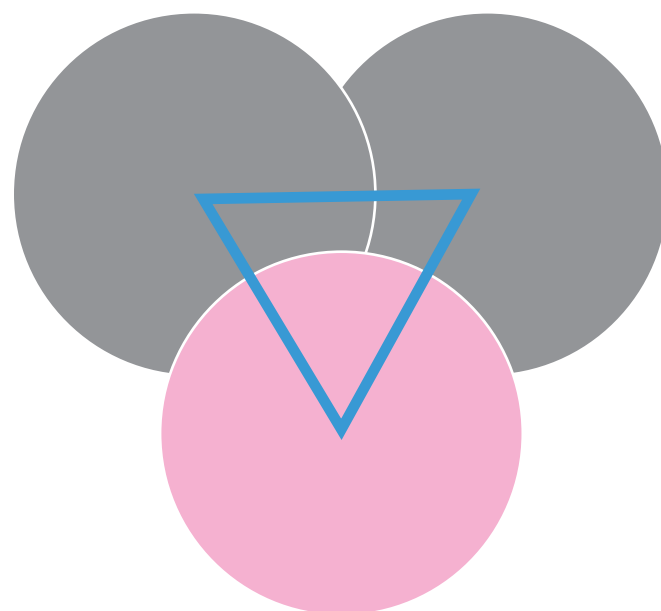
NÁVRH PŘÍSTAVIŠTĚ

okruh	téma	řeky	délka	povrch	vegetace
TEREZÍNSKÝ	Terezín (historie, pevnost)	Ohře Stará Ohře	4,6 km	dlažba mechanicky zhutněné kamenivo dlažba v trávníku	Principova alej - lípa srdčitá alej podél Ohře - jírovec maďal vrba bílá, topol černý dub letní, vrba bílá, jilm habrolistý, měrnice černá, pely- něk černobýl, ostružiník ježiník nové: luční porosty
LITOMĚŘICKÝ	„Nová“ krajina České středohoří	Ohře Labe Stará Ohře	4,5 km	dlažba v trávníku mechanicky zhutněné kamenivo	topol černý, jilm habrolistý, dub letní, buk lesní, vrba bílá, olše lepkavá, jasan ztepilý, javor mléč, javor babyka, javor klen, vrba bílá, bez černý, líška obecná, měrnice černá, pelyněk černobýl, ostružiník ježiník nové: luční porosty
ČESKOKOPISTSKÝ	„Stará“ zemědělská krajina	Labe Stará Ohře	3,6 km	dlažba mechanicky zhutněné kamenivo dlažba v trávníku	Lípa velkolistá, topol černý, jilm habrolistý, dub letní, buk lesní, vrba bílá, olše lepkavá, jasan ztepilý, javor mléč, javor babyka, javor klen, vrba bílá, bez černý, líška obecná, měrnice černá, pelyněk černobýl, ostru- žiník ježiník nové: luční porosty

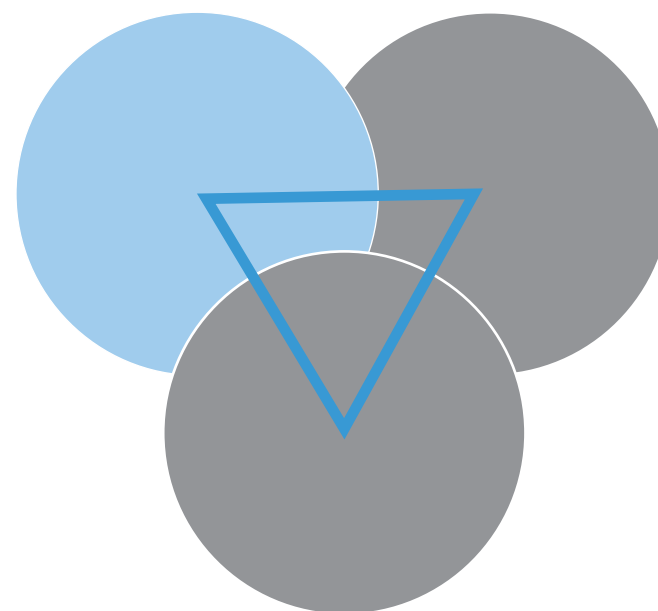
POROVNÁNÍ OKRUHŮ

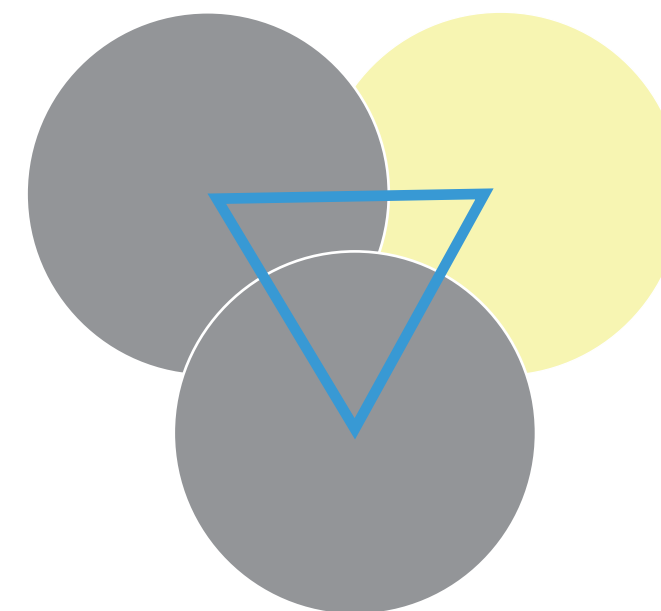
logo projektu
TŘI ŘEKY, JEDNA VODA

značka
TEREZÍNSKÉHO okruhu

značka
LITOMĚŘICKÉHO okruhu

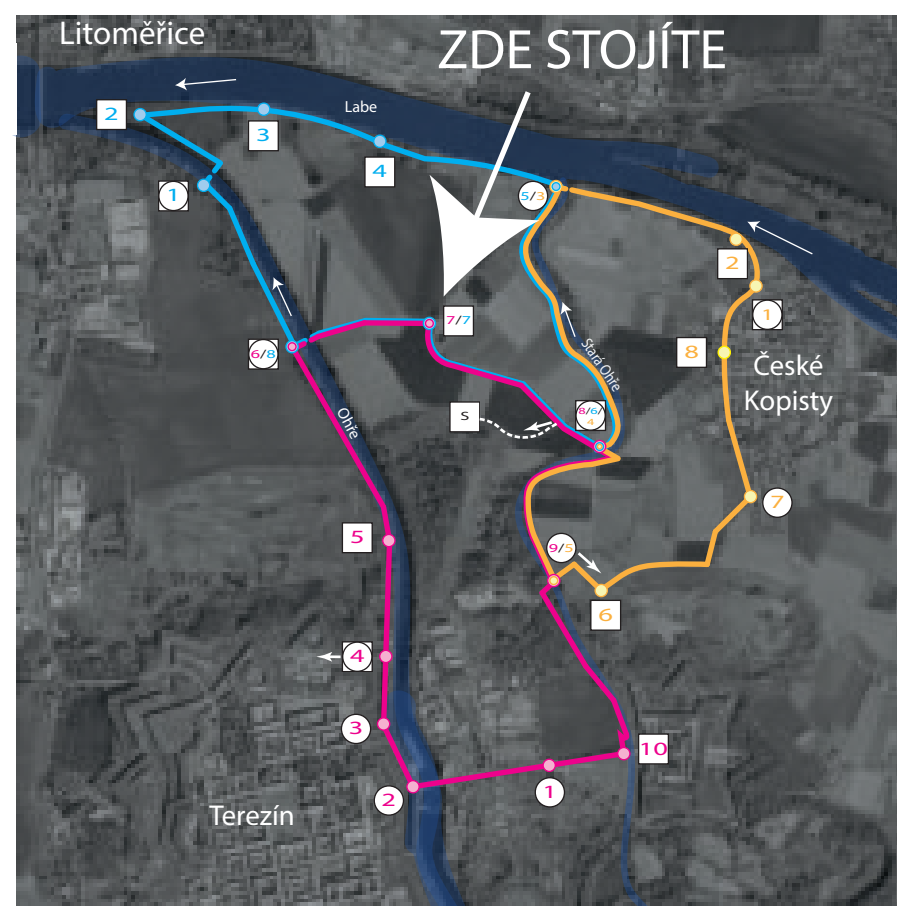
značka
ČESKOKOPISTSKÉHO okruhu

Každý okruh má svou vlastní značku, která vychází z celkového loga projektu.

Zároveň jsou okruhy pro lepší orientaci barevně odlišeny:

Terežínský okruh - růžová
Litoměřický okruh - modrá
Českokopistský okruh - žlutá

Na trasách budou umístěny betonové či kamenné pilířky, hlavně na rozcestích. Na zastávkách bude na pilířku informace o tom, kde se právě v rámci okruhů návštěvník nachází a zároveň drobná zajímavost z tématu okruhu. Na bocích bude vždy značka okruhu a šipka, kam má návštěvník dále pokračovat.

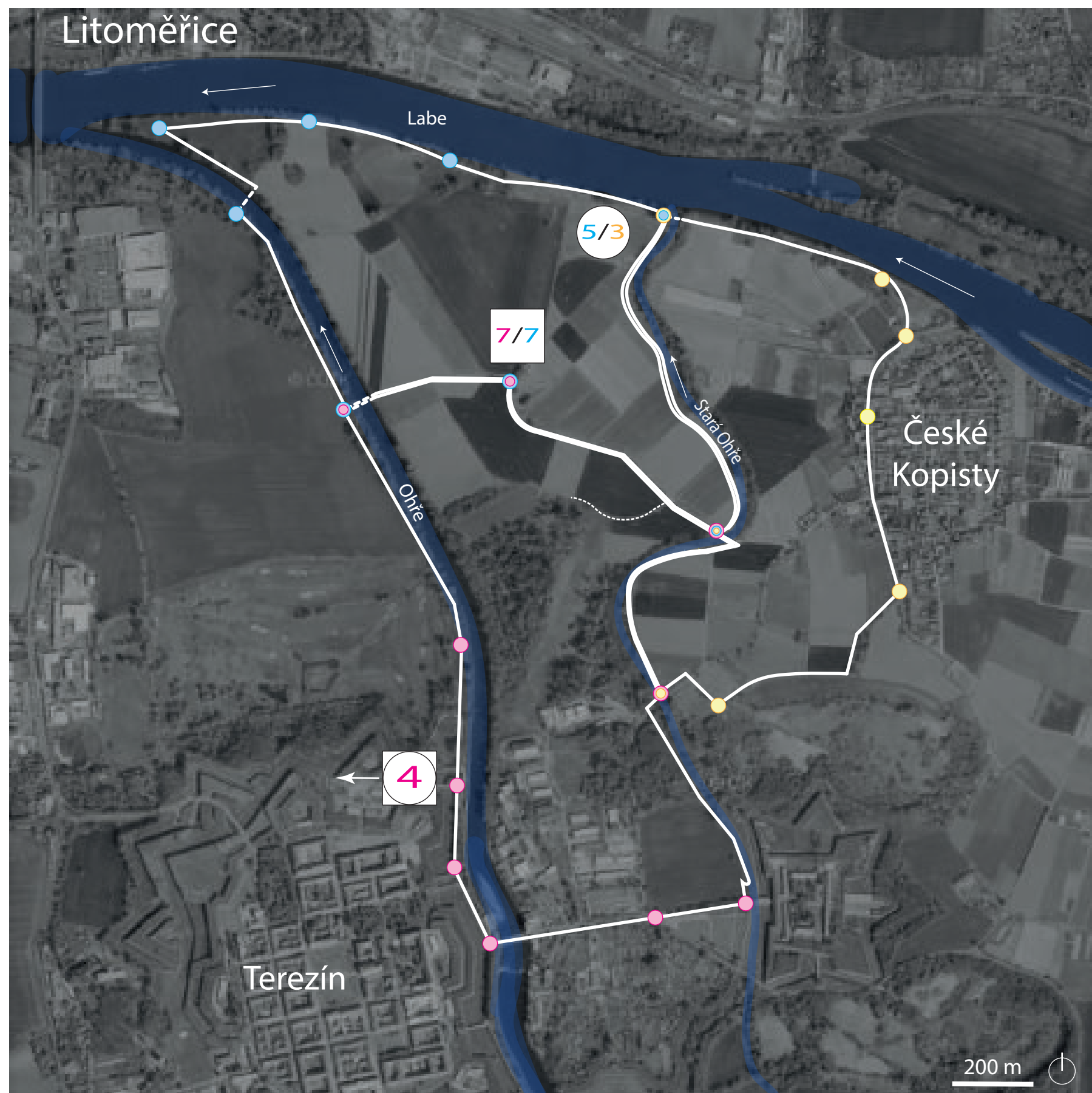

příklad mapičky s označením, kde se návštěvník nachází

příklad betonového pilířku

ZNAČENÍ

Na následujících třech stranách představím tři vybraná stanoviště.

altán u Ohře v Terezíně

středobod

přechod Staré Ohře

VYBRANÁ STANOVIŠTĚ

Prvním vybraným stanovištěm je altán u Ohře v Terezíně. Na mapě okruhů se skrývá pod číslem 4. Jak barva napovídá, zastávka je součástí Tereziánského okruhu. Právě toto stanoviště je spíše zaměřeno na obyvatele města, kteří si zde mohou v klidu posedět a užívat si výhledu na řeku. Nachází se tu odbočka na promenádu po hradbách. Altán proto může sloužit i jako odpočinek pro ty, kteří si budou chtít odpočinout po prohlídce opevnění Velké pevnosti.

ALTÁN U OHŘE V TEREZÍNĚ

Dalším stanovištěm, které představím je středobod. Název jsem vybrala, protože je z tohoto místa výhled na Terezín (konkrétně na věž kostela), Litoměřice i České Kopisty. I když se podíváme na mapu, tak se místo nachází téměř v jejím středu (7/7). Velkou zvláštností je zde modelace terénu, jenž vytváří malé kopečky. Toto místo vyvolá jistě hravost nejen v každém dítěti, ale i dospělém. Vzhledem k tomu, že se kopečky nachází pod vrby, je místo obohaceno i o mobiliář z vrbových proutků. Jedná se hlavně o prvky dětského přírodního hřiště.

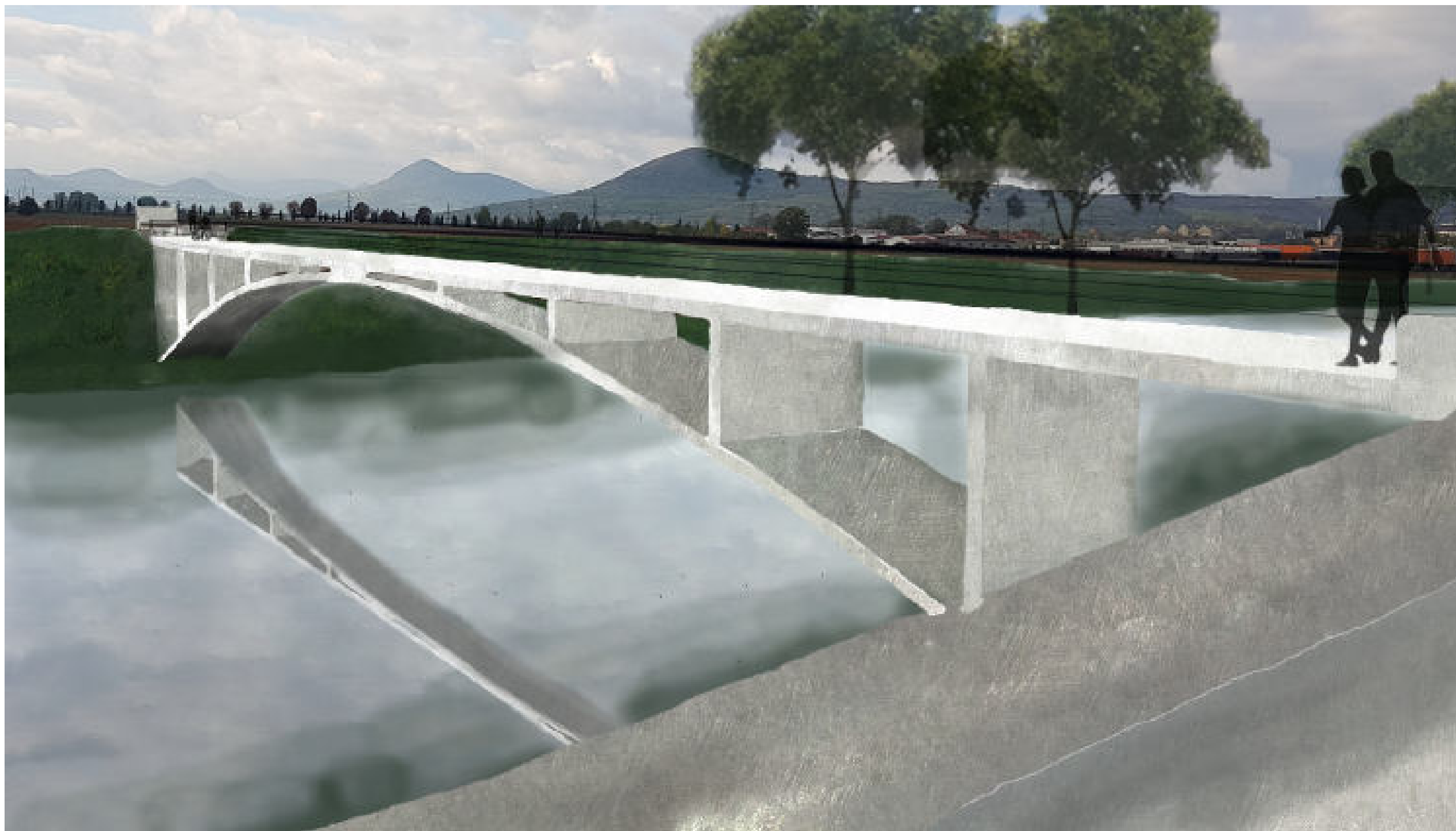
STŘEDOBOD

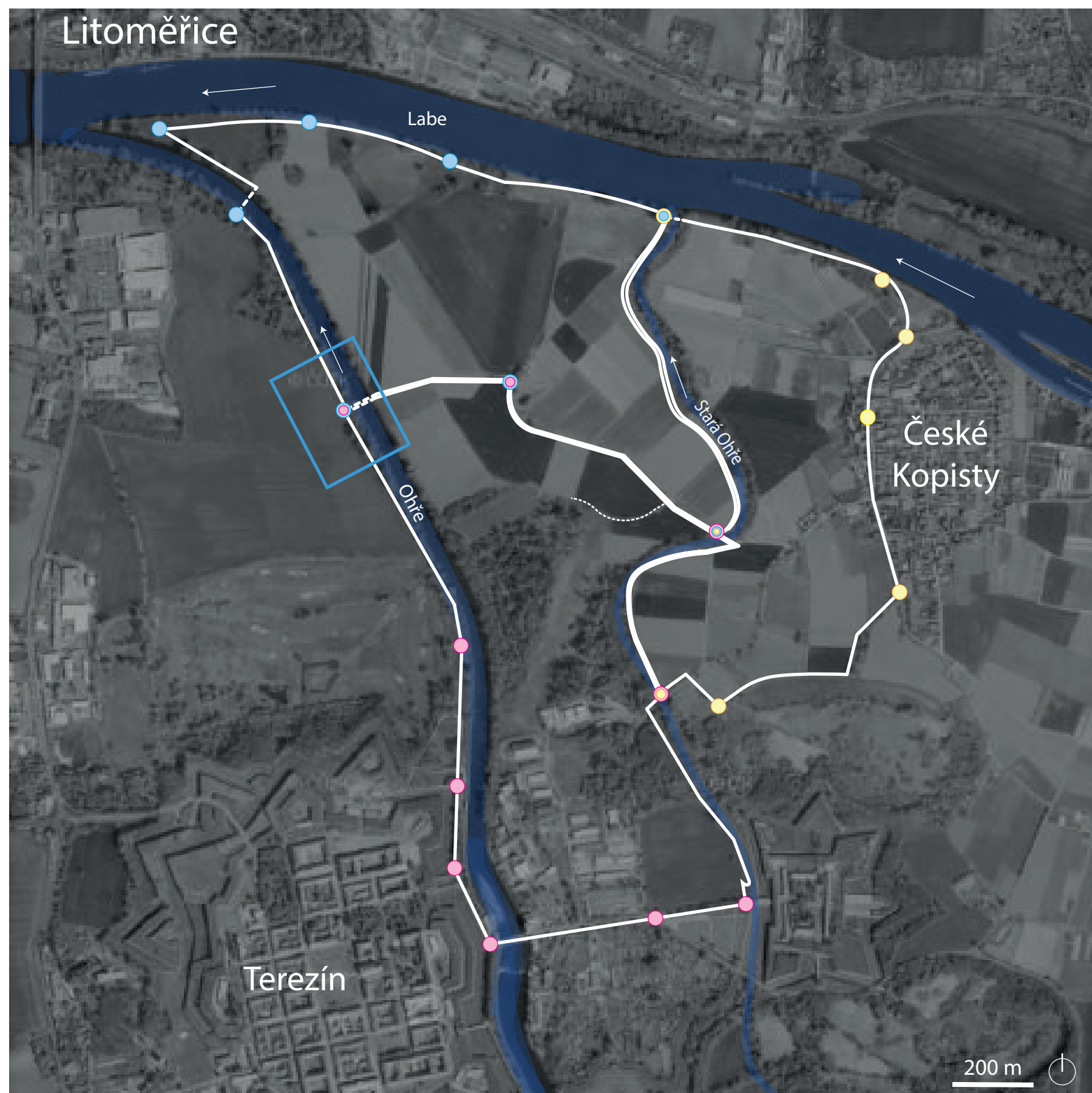
Poslední představovanou atrakcí je přechod Staré Ohře. Řeka kříží Českokopistký okruh v jejím ústí do Labe (5/3). Nyní se řeka musí přeskákat po kamenech a tento nápad se mi velice líbí. Vystihuje charakter celé řeky a proto ho podpořím. Vznikne tak velice přirozený přechod řeky a zároveň zajímavá atrakce pro návštěvníky. Kameny budou přirozeně rozmístěné (od sebe ovšem nebudou dál, než na délku kroku) a upevněné tak, aby se ve vodě nehýbaly.

PŘECHOD STARÉ OHŘE

NÁVRH DETAILU

LÁVKA PŘES OHŘI

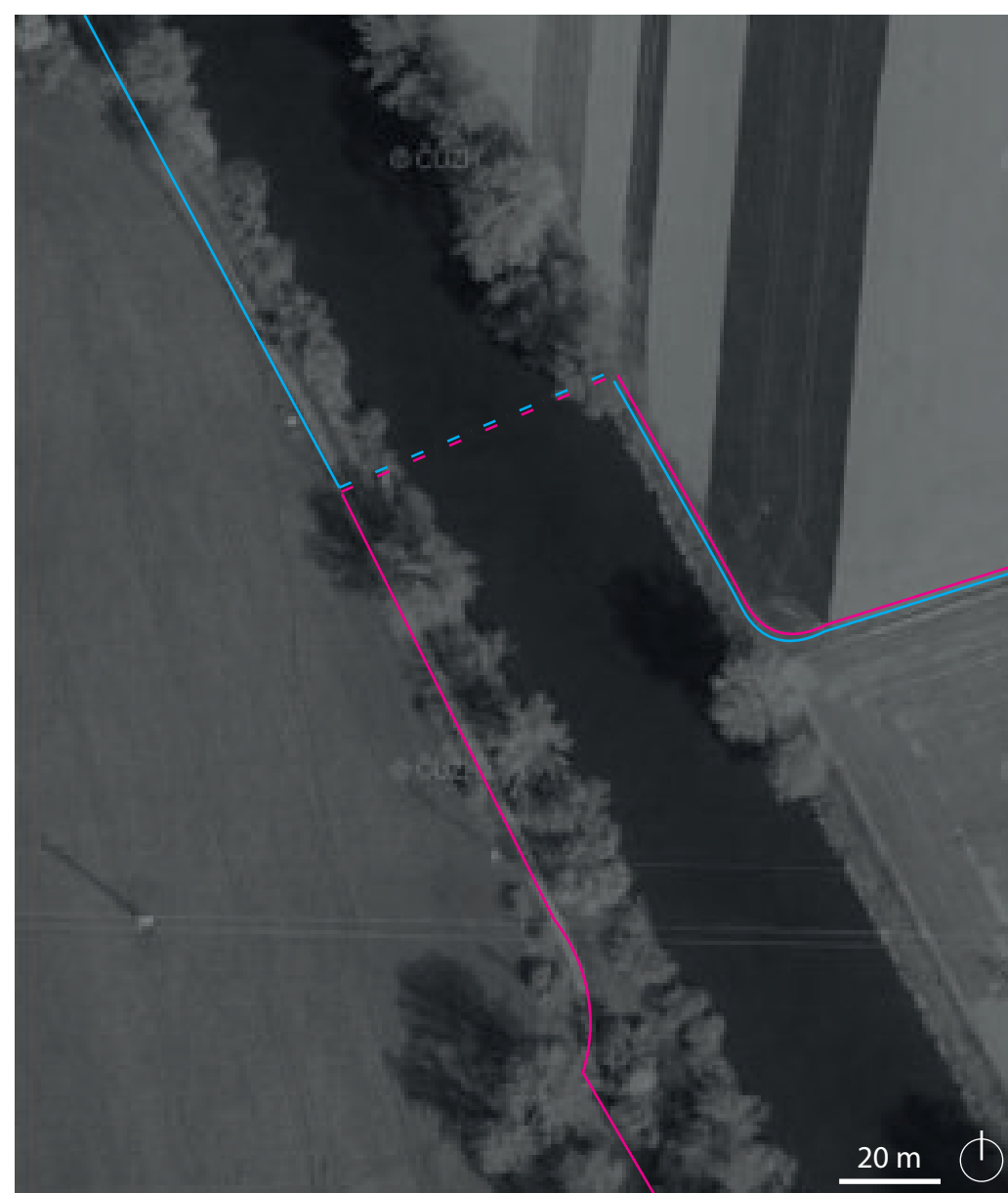

Je mnoho míst, která mě při terénním průzkumu zaujala. Pro zpracování detailu jsem si však vybrala místo nově navrhované lávky. Přes Ohři navrhují lávky dvě, které budou nabrženy na stejném principu, pouze se bude lišit jejich tvar v závislosti na modelaci terénu. Detail budu zpracovávat na místě, které na první pohled není příliš zajímavé, ovšem když se rozhlédneme kolem, uvidíme mnoho krás, které nám krajina kolem nabízí.

Umístění lávky je zhruba v polovině cesty z Terezína do Litoměřic podél Ohře. Zvolila jsem tak právě proto, abych mohla vytvořit okruhy dlouhé do 5 km, protože tato délka je pro tento typ stezek naprosto ideální.

V současné době tudy vede zelená turistická trasa, která je ovšem ve špatném stavu. Východním směrem máme rozhled na nezastavěnou krajinu a na západ je úžasný výhled na České středohoří.

V rámci okruhů se lávka nachází v místě, kde se odděluje Terezínský okruh od Litoměřického.

UMÍSTĚNÍ DETAILU

celkový pohled na místo navrhované lávky

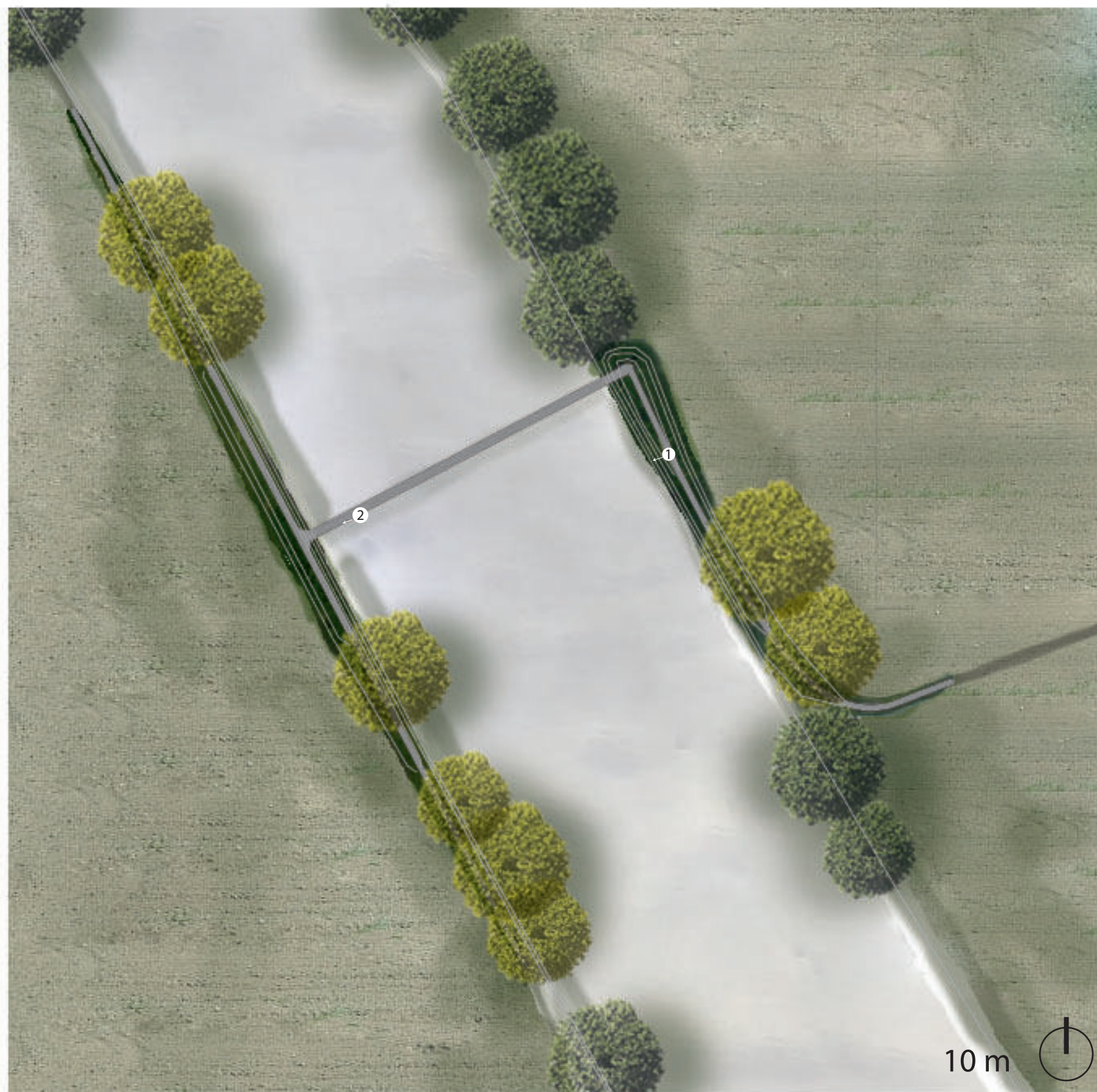

pohled na Ohři z pravého břehu

pohled na Ohři z levého břehu

FOTODOKUMENTACE

pole

①

pohled na lávku
(str. 49)

②

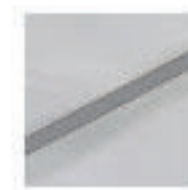
pohled na kukátko
(str. 57)

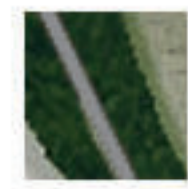
pěší cesta

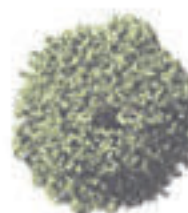
řeka

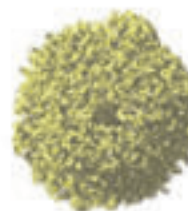
lávka

chodník ve svahu -
přístup na lávku

stávající strom

nově navrhovaný
strom

vrstevnice

SITUACE 1:1000

řeka

lávka

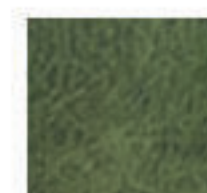
chodník ve svahu
- přístup na lávku

pole

kukátko

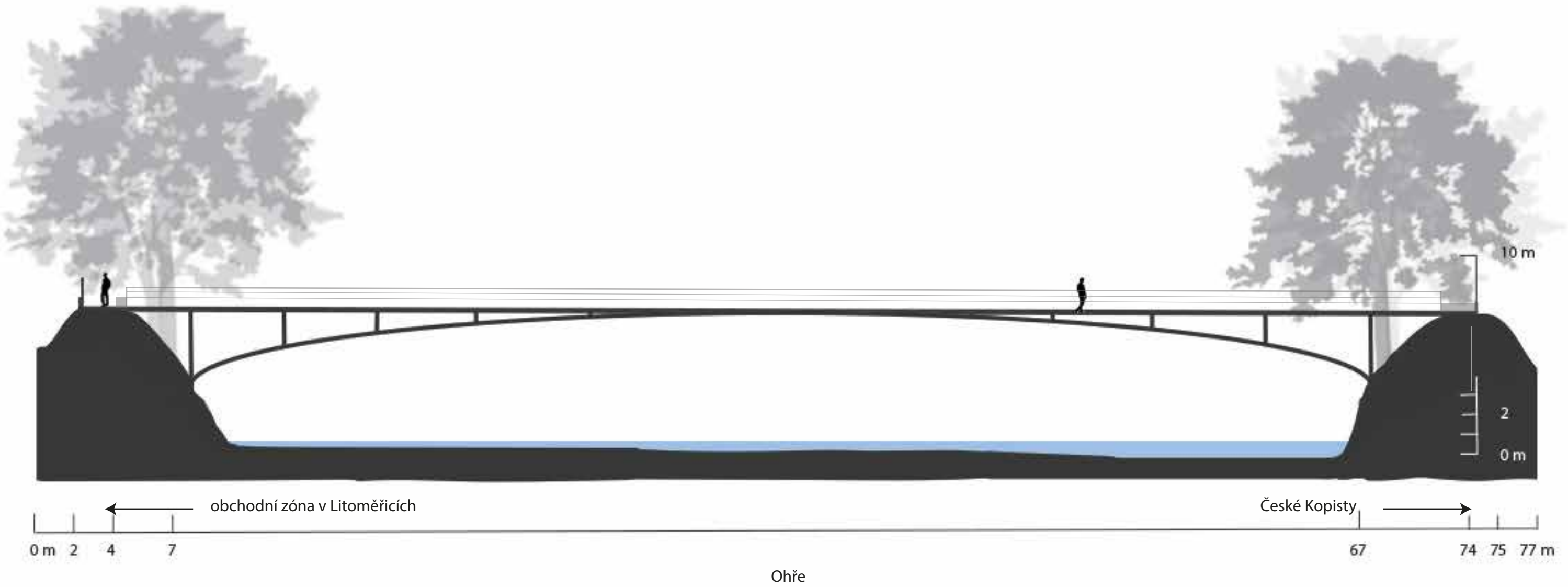
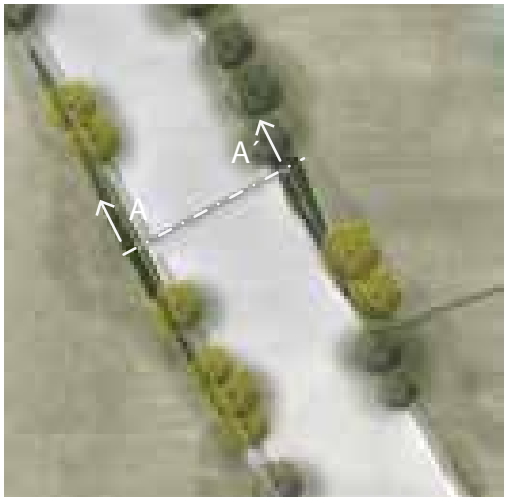
svah

vrstevnice

SITUACE 1:200

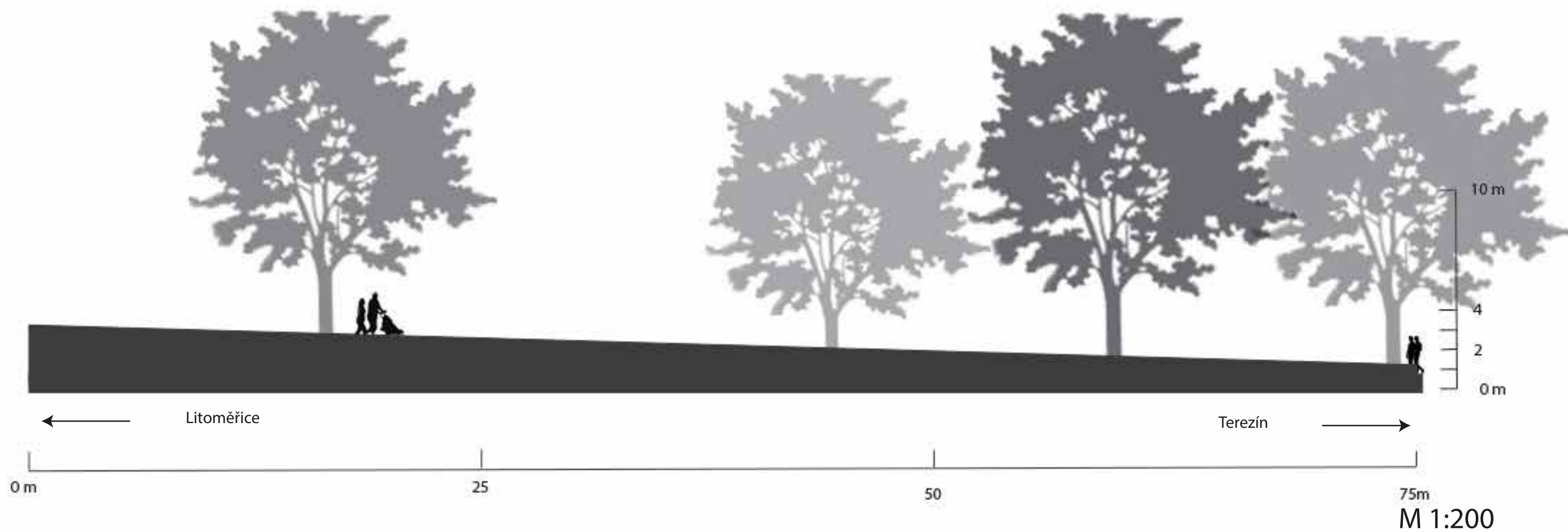
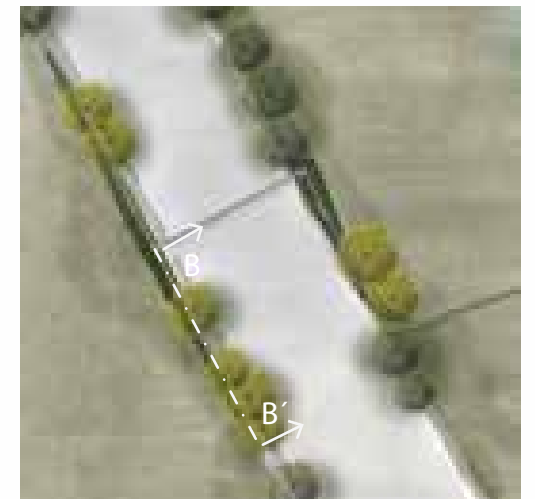
ŘEZ LÁVKOU

M 1:200

ŘEZ A-A'

ŘEZ JIŽNÍ RAMPOU NA LEVÉM BŘEHU OHŘE

ŘEZ B - B'

VZHLED LÁVKY

Celá lávka je navržena tak, aby co nejvíce splynula s krajinou a narušovala ji co nejméně. Zároveň nabízí nové úhly pohledu na okolí a je uzpůsobena zdejšími podmínkám (hrozba záplav, lodní doprava po řece).

Aby byla lávka v souladu s požadavky s povodím Ohře, musí být jeho nástupy souběžně s řekou (záplavy) a její minimální výška musí být 4 m (lodě), zábradlí musí být průtočné (záplavy).

Rozhodla jsem se proto udělat přístup po mírně stoupajících chodničkách (rampách), které odpovídají sklonu 1:16 (bezbariérovost). Pro pohodlnost budou rampy ve všech směrech, kterými okruhy dál vedou.

Celkovým vzhledem lávky jsem se inspirovala projektem „Vancouver Pedestrian Land Bridge“ (Jones & Jones).

SWAH

MATERIÁL A KONSTRUKCE

Nástupové chodníčky zapadají do svahů z volně sypané zeminy od sklonu nad 1:1 budou zpevněny geotextilií. Nově navržené svahy tak budou vypadat velice přirozeně a zároveň krajinu nebude narušovat mohutná konstrukce.

VEGETACE

Pro estetický vzhled bude na svazích luční výsev. Kvůli konstrukci lávky, bude třeba několik stromů vykácet, ty budou ovšem opět doplněny (olše lepkavá).

CHODNÍK VE SWAHU - PŘÍSTUP NA LÁVKU

Lidé budou mít pocit, jako by byli součástí svahu díky chodníku, který je položený o 50 cm níž než hřeben svahu. Materiálem je šedý beton, který po stranách slouží jako opěrná zeď. Šířka chodníku je 2 m, délka jedné rampy je 75 m, po 9 m vždy 1,5 m odpočívadlo.

LÁVKA

Lávka je podepřena celovým obloukem. Mostovka je šedá železobetonová.

délka 60 m

průchozí prostor lávky 3 m

výška nad hladinou řeky - 4 m

Podmostvkový, podpůrný oblouk a betonová mostovka jsou zakotveny do jednoho betonového kotevního lože na každé straně lávky. Konstrukcí jsem se inspirovala diplomovou prací Ing. Lucie Totkové.

představa konstrukce

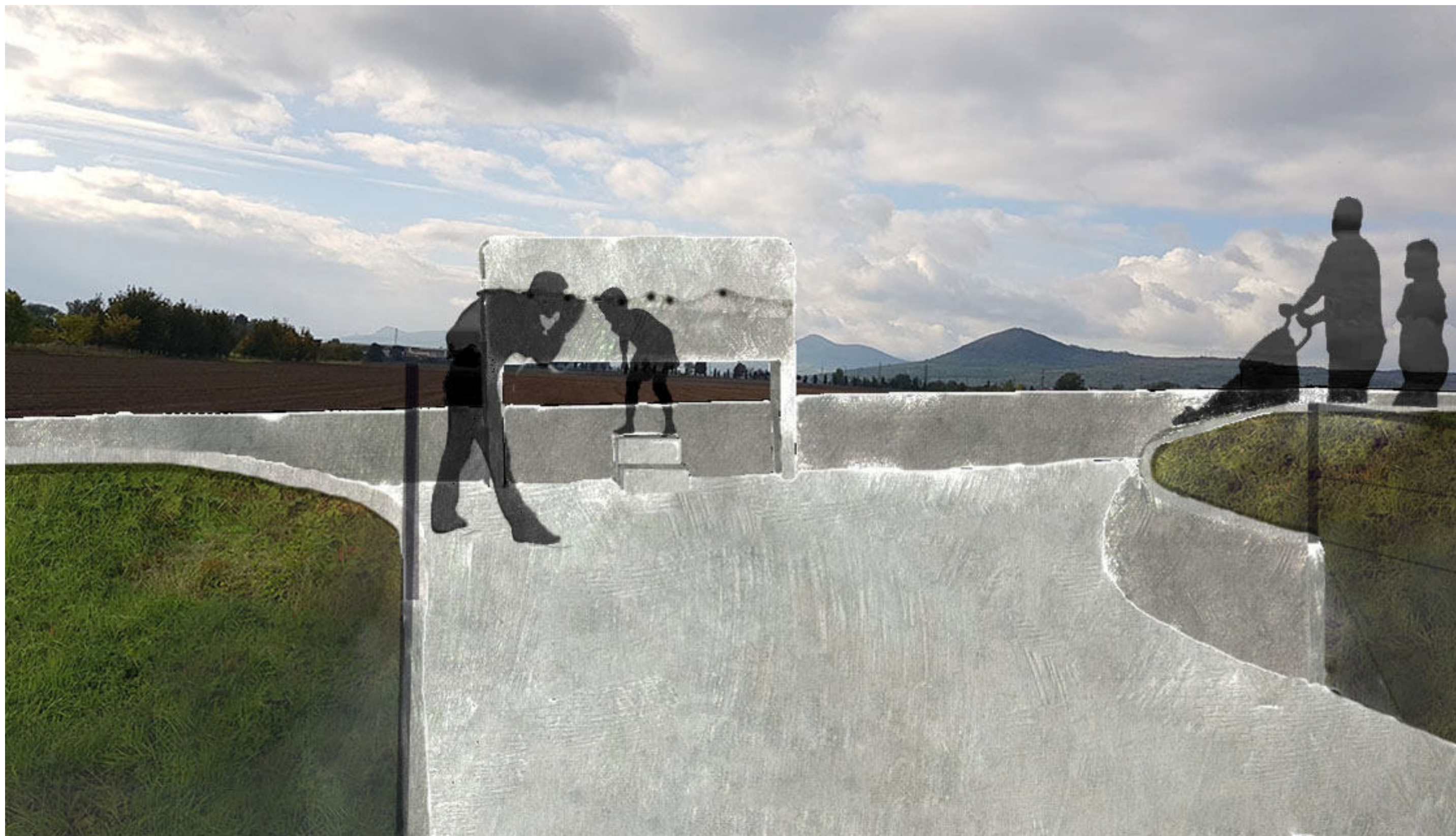
ZÁBRADLÍ

Zábradlí je z pásoviny s ocelovými lanky subtilní a tmavé, aby příliš nenarušovalo výhledy. Jeho výška je 1 m. Výhoda pásoviny je v tom, že je celkem úzká (1 cm), ale široká (4 cm), takže se návštěvníci budou moci o zábradlí opřít. Bude lemovat pouze mostovku, ne nástupní chodníky a to díky tomu, že se nachází ve svahu. Návštěvník se tak při nástupu na lávku bude cítit mnohem svobodněji.

představa zábradlí

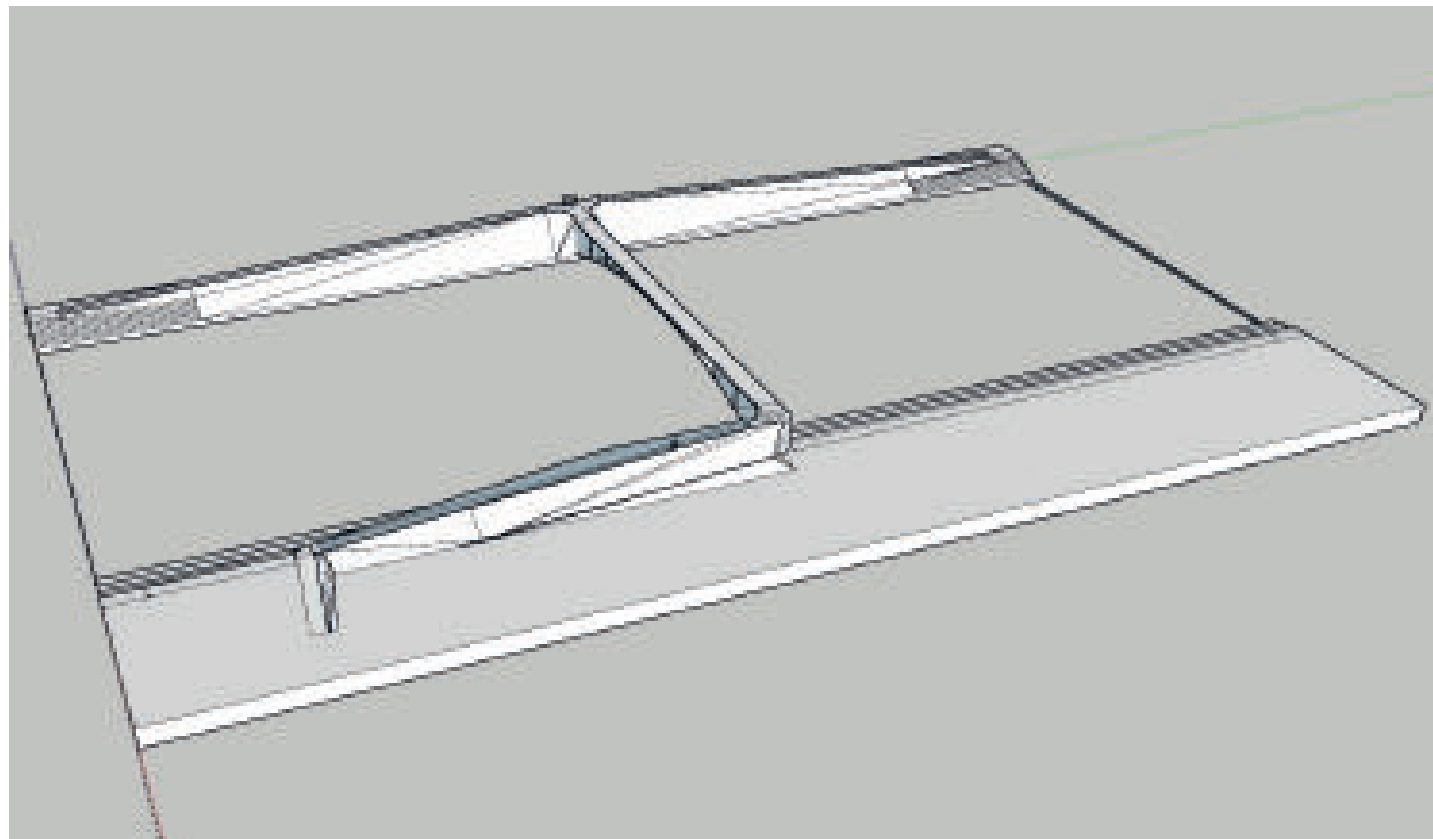
KONSTRUKCE

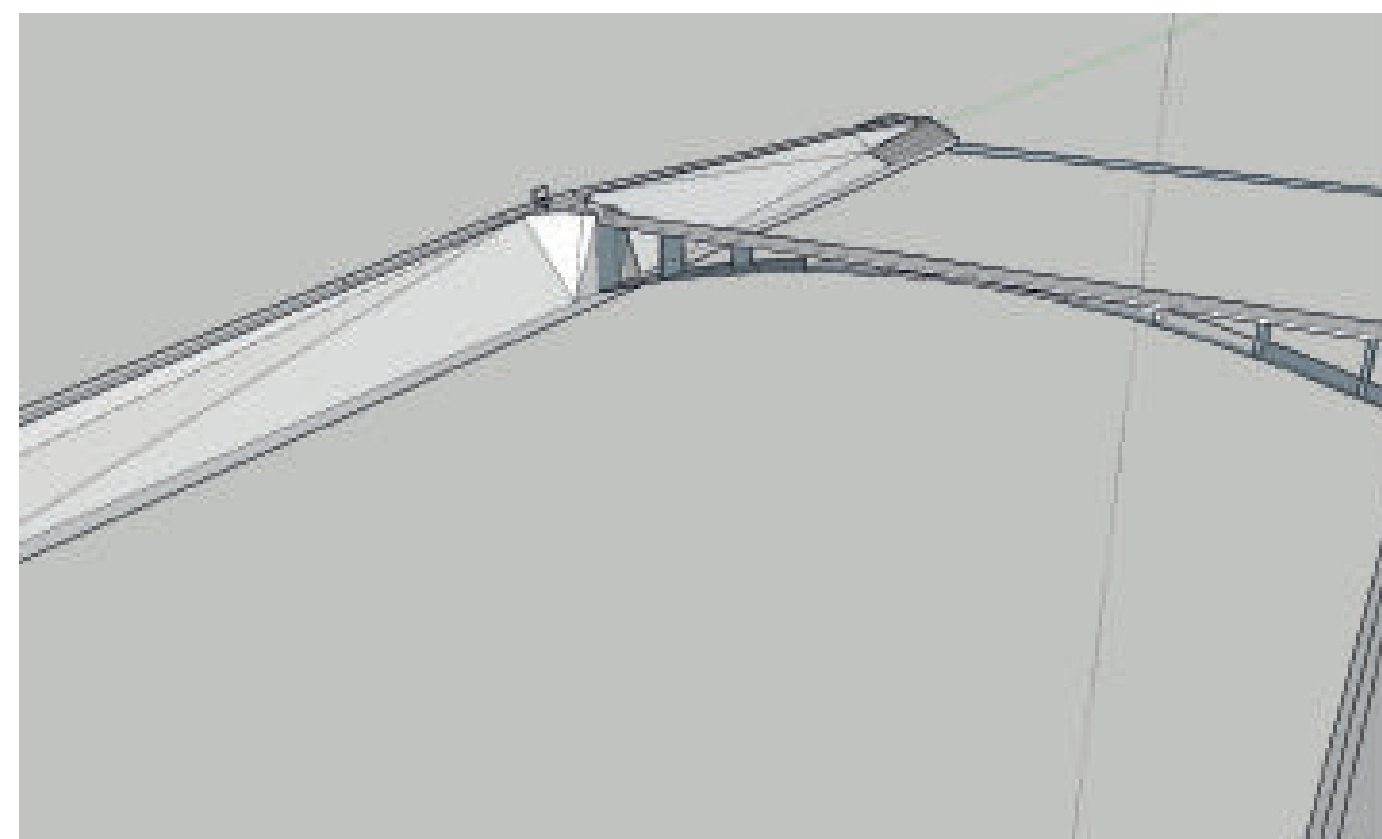
Samotná lávka je velkým lákadlem a atrakcí okruhu. Zde však na návštěvníky čeká ještě jedno překvapení v podobě panoramatického kukátka. Z dálky možná vypadá jako další naučná tabule, když ale přijdeme blíž, všimneme si malých dírek u každého z popsaných vrcholů Českého středohoří. Každý z otvorů oko diváka navede přímo na konkrétní vrchol. Samozřejmě nechybí ani popisky, takže divák ví, jakou krásu přírody si právě prohlíží.

Kukátko je betonové, aby ladilo s celou lávkou. Je vysoké 160 cm, takže jsou zde zabudované i dva schůdky pro malé návštěvníky.

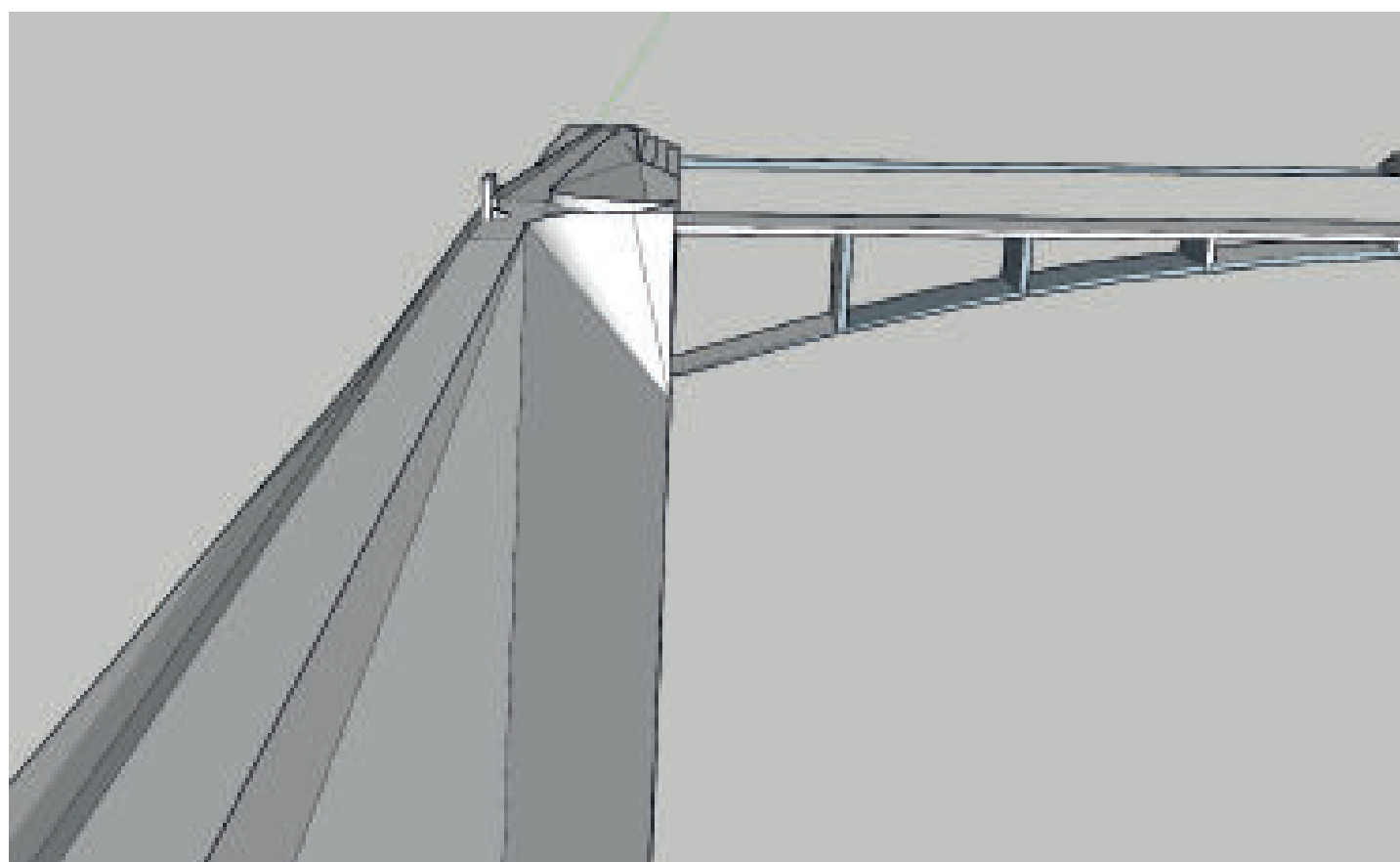
KUKÁTKO

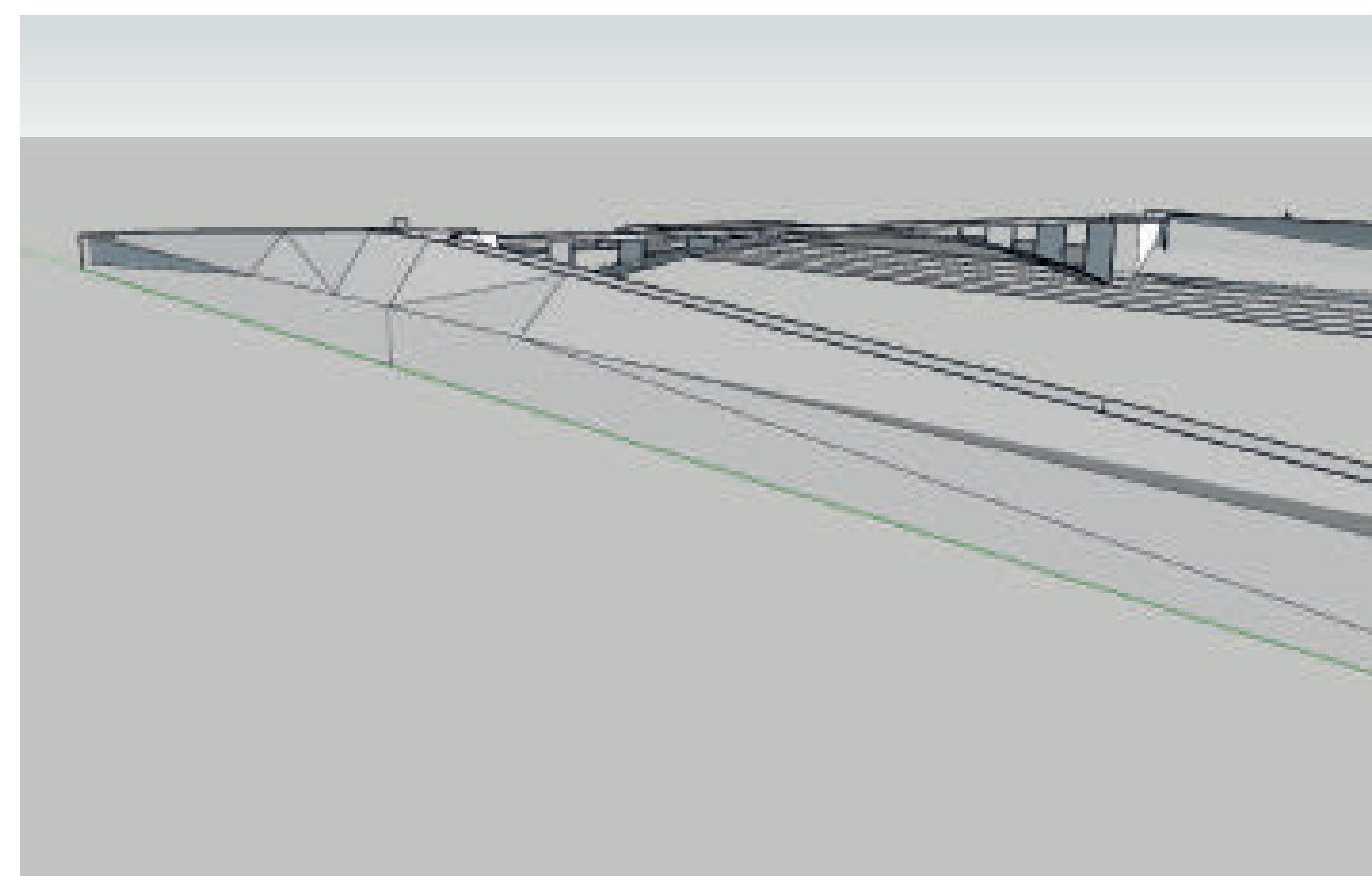
pohled na celý model

pohled na lávku a levý břeh

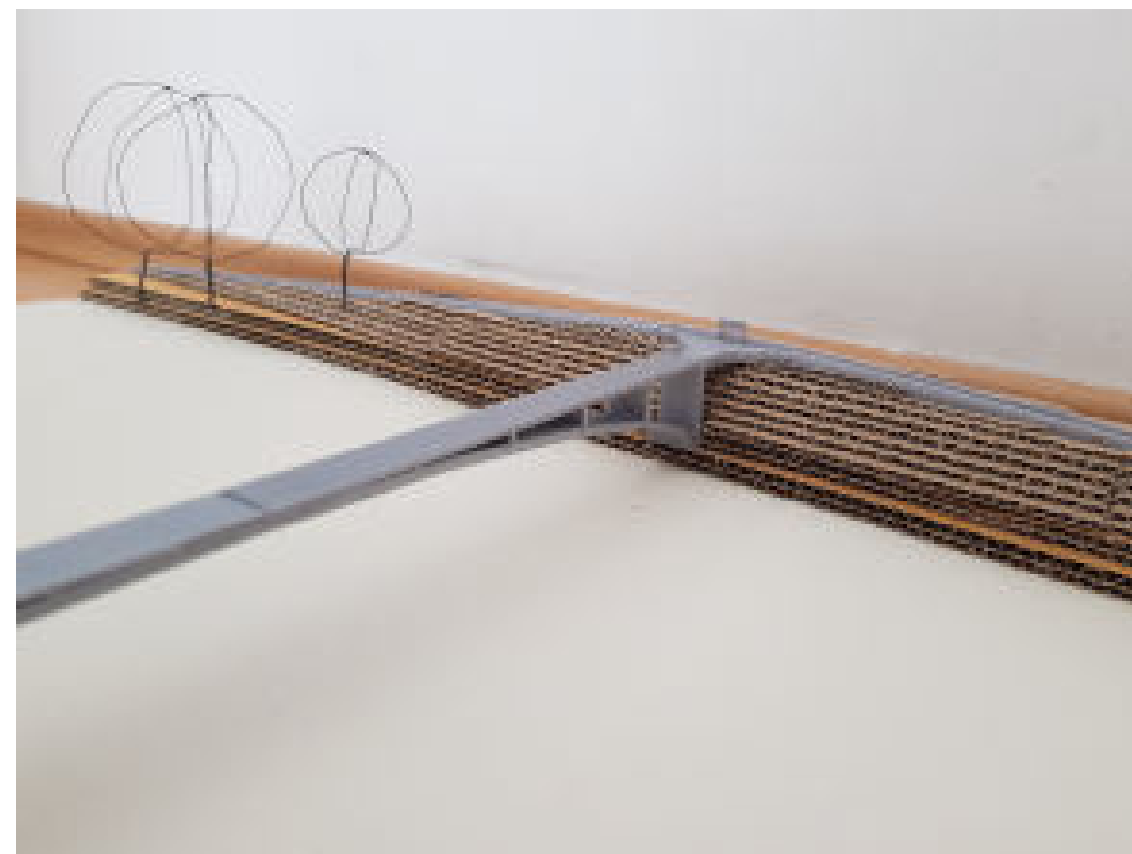

pohled na lvýchodní plošinu s kukátkem

pohled na lávku z pole na levém břehu řeky

AXONOMETRIE

FOTOGRAFIE MODELU

podkladové mapy:

<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec/>

historické mapy:

<https://geoportal.cuzk.cz/geoprohlizec/>

<http://cuni.georeferencer.com/maps>

<https://ags.cuzk.cz/archiv/openmap.html>

společný archiv

zdroj informací:

<http://mestoterezin.cz>

<http://www.usteckykraj-priroda.cz/>

<http://www.npu.cz/>

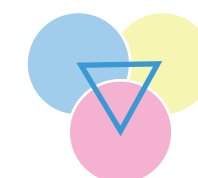
<https://www.poh.cz/>

<http://www.pla.cz>

<https://cs.wikipedia.org>

měřítko odpovídají formátu A3

kapitola historie Terezína byla vytvořena ve spolupráci s Gabrielou Vymatálkovou a Hanou Kroupovou

ATELIÉR TREVISAN/SKLENÁŘ
MARKÉTA JAHODÁŘOVÁ

